

Forskningsrapport 2023

Region Syddanmark

Sygehus
Sønderjylland

Beretning	3
Klinisk Forskningsafdeling.....	5
Forskningsenhed i Akutmedicin.....	7
Forskningsenhed Hospital Pharmacy Research Unit (HoPRU).....	10
Forskningsenhed Bedøvelse og Intensiv	12
Forskningsenhed ved afdeling for Kirurgi 2023.....	14
Forskningsenhed ved afdeling for kvindesygdomme og fødsler	17
Medicinsk Forskningsenhed	21
Ortopædkirurgisk Forskningsenhed	24
Forskningsenhed Patologi	26
Forskningsenhed Neurologi.....	28
Øvrige publikationer	29

Forskningsrapport 2023

Udgiver
 Forskningsudvalget
 Sygehus Sønderjylland
 Institut for Regional Sundhedsforskning,
 Syddansk Universitet
 Kresten Philipsensvej 15
 6200 Aabenraa

Layout: Kommunikation,
 Sygehus Sønderjylland

Beretning

De etablerede 9 forskningsenheder har arbejdet målrettet på at udbrede deres viden og samarbejder både nationalt og internationalt. Antallet af forskere har været stort set uændret: 9 professorer, 6 lektorer, 8 post doc/adjunkter og 26 ph.d. studerende. I alt er omkring 60 medarbejdere del-/fuldtidsansat i forsknings- eller forskningsunderstøttende funktioner.

Nogle højdepunkter fra 2023

Afdelingerne for børn/unge og øjensygdomme fik deres første ph.d. studerende.

I Medicinsk Forskningsenhed blev de første to ph.d. forløb færdiggjort. Afdelingen modtog også en stor regional bevilling til forskning i kræftforløb.

Kirurgisk Forskningsenhed har fokus på robotkirurgi og den første ph.d. om dette emne blev forsvaret. Yderligere to ph.d. studerende er undervejs og flere kommer til i 2024. Afdelingen stod for en temadag om emnet, hvor europæiske eksperter samledes i Aabenraa. Kirurgisk afdeling har formået at skabe et miljø, som ret unikt faciliterer kliniske forskningsprojekter.

Det regionale Center for Tværsektorielle Forskning åbnede i 2023 under stor bevågenhed. Centeret huses af Sygehus Sønderjylland. Mette Elkjær, post doc. og sygeplejerske blev ansat som leder for centeret, der ved udgangen af året har 5 medarbejdere tilknyttet til at varetage centrets funktioner. Vi bidrog aktivt til den lægelige kandidat-

uddannelse i Esbjerg ved at være ansvarlige for modulet Evidens Baseret Medicin, som blev afviklet i godt samarbejde med de modulansvarlige i Odense.

Sygehuset arbejder hen imod at leve op til det regionale krav om at 3 % af driftsbudgettet anvendes til forskning i 2029, og nåede i år 1.53 %. Vi har stor fokus på at øge ekstern finansiering og har etableret en særlig fundraisereenhed i Klinisk Forskningsafdeling. Den videnskabelige artikelproduktion skal stige med 5% pr. år i forhold til 2021. I 2023 blev antallet af artikler 125, hvilket er stort set uændret fra sidste år, men med gennemsnitlig stigning på 9% pr. år de sidste 4 år.

Forventning til 2024

Vi nåede de sidste mål af forskningsstrategien 2020-2024: "Rammer for Forskning". Derfor har vi arbejdet med en ny strategi, som kommer til at gælde fra 2024, under temaet "Kvalitet i forskning", hvor visionen bliver at forskning på SHS er patientnær, implementerbar og med høj videnskabelig kvalitet.

Vi forventer i 2024, at de afdelinger, som endnu ikke har egne forskere, får det. Røntgen og skanning, ergo- og fysioterapi har allerede konkrete aftaler på plads.

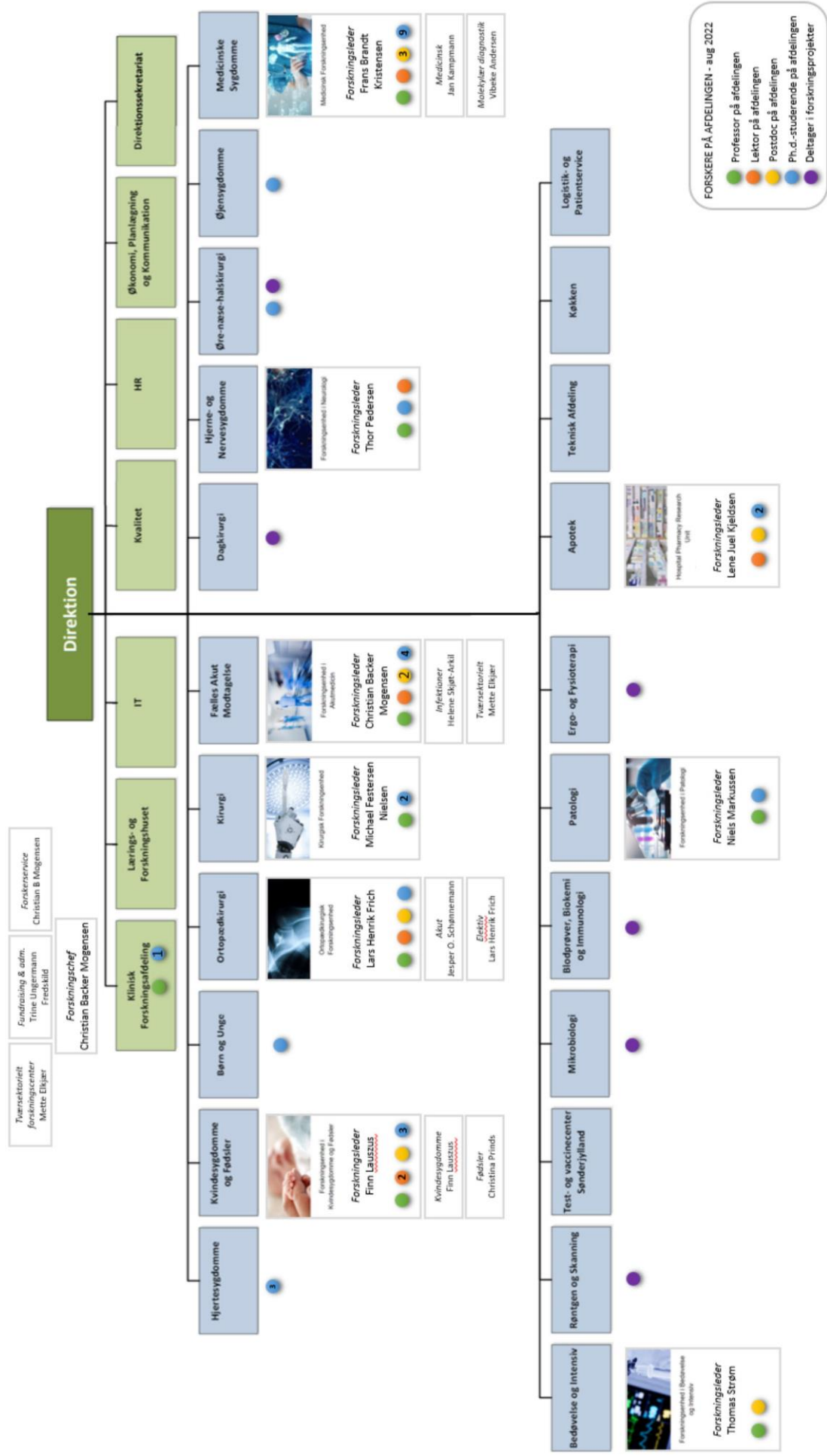
I 2024 kommer vi også til at sætte øget fokus på forskningsuddannelse, idet vi planlægger at åbne kandidatuddannelse i sygepleje, og modtage de første specialestuderende fra lægeuddannelsen i Esbjerg.

Peter Sørensen,
Lægefaglig direktør

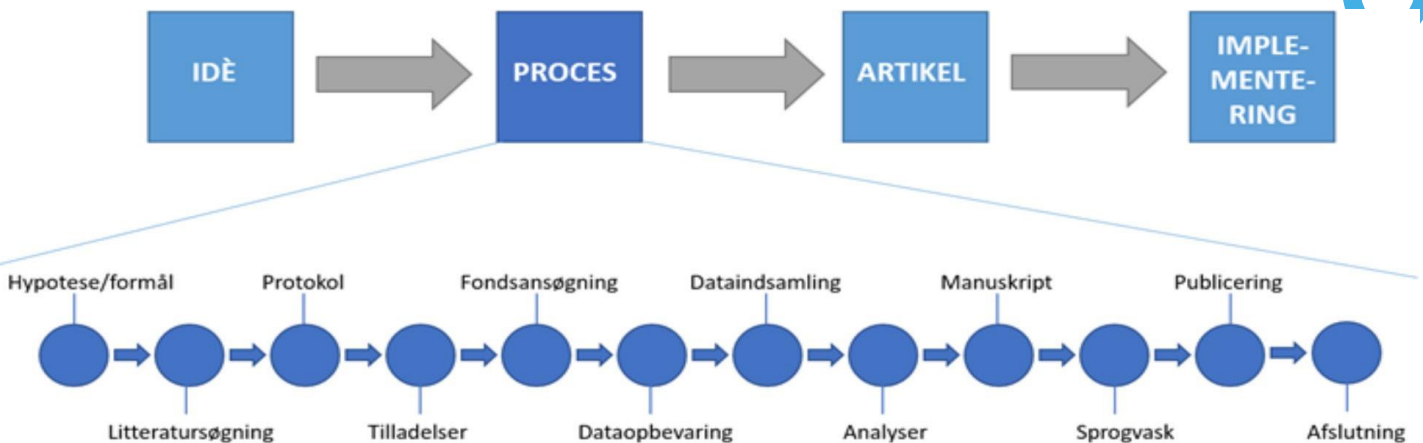

Christian Backer Mogensen,
Forskningschef

FORSKERE PÅ AFDELINGEN - aug 2022

- Professor på afdelingen
- Lektor på afdelingen
- Postdoc på afdelingen
- Ph.d.-studerende på afdelingen
- Deltager i forskningsprojekter

Klinisk Forskningsafdeling

Består af Forskningschef Christian Backer Mogensen, Chefkonsulent Trine Ungermann Fredskild, Specialkonsulent Lilian Keene Boye, Lektor Helene Skjøt-Arkil, økonomiasistent Majbritt Petersen, Statistiker Sofie Ronja Petersen, Forskningsrådgivere Caroline Moos, Donna Lykke Wolff, Signe Bek Sørensen, Zuhreh Sarwari, Julie Ramskov, Nathalie Fogh Rasmussen og projektleder Sabine Paasch Olsen.

Afdelingen har til formål at hjælpe i alle aspekter af forskningsprocessen. Medarbejderne rådgiver både de etablerede forskere, de kommende forskere samt de afdelinger der ønsker at udfører forskningsprojekter på afdelingen, selvom der ikke er tilknyttet en forskningsafdeling.

Det betyder at man i afdelingen kan få rådgivning til litteratursøgning, udvikling af forskningsprotokoller, tilladelser, data-management, statistik, fundraising og økonomi. Afdelingen arbejder tæt sammen med Syddansk Universitet og Region Syddanmark, hvor medarbejderne sidder med i diverse udvalg og råd, således har afdelingen stor indsigt i udviklingen både regionalt, universitært og nationalt. Visionen for 2024 er for afdelingen forsat at støtte op om udviklingen på sygehuset, understøtte forskerne, de kliniske afdelinger forskningsudvalget og direktionen. Alle arbejder for at der skabes en bedre fremtid for patienten i morgen.

Forskningsenhederne på Sygehus Sønderjylland

Alle forskningsenhederne er forankrede ved Syddansk Universitet og hører under Institut for Regional Sundhedsforskning (IRS). IRS udgør den universitære partner og den organisatoriske ramme for klinisk forskning og uddannelse. Sygehus Sønderjylland har et tæt samarbejde med de 11 andre sygehuse, som hører under IRS i Region Syddanmark og Region Sjælland.

Forskningen gennemføres med blik på Sygehus Sønderjyllands overordnede strategi, herunder blandt andet sammenhængende og sikre patientforløb.

Forskningsenheden i Akutmedicin

Kirurgisk forskningsenhed

Ortopædkirurgisk Forskningsenhed

Forskningsenhed Hospital Pharmacy
Research Unit (HoPRU)

Forskningsenhed ved afdeling for
Kvindesygdomme og Fødsler

Forskningsenhed Patologi

Forskningsenhed
Bedøvelse og Intensiv

Medicinsk Forskningsenhed

Forskningsenhed Neurologi

Om os

Vi er en forskningsenhed, der har været frankret i Fælles Akutmodtagelsen siden 2013. Vores to store forskningsområder er akutte infektioner og tværsektorielle, akutte forløb for den skrøbelige borger, men vi beskæftiger os også med mange andre områder inden for akutforskning.

Vores mission og vision

Akutforskningsenheden bedriver klinisk forskning, som har til hensigt at optimere det akutte patientforløb. Det gør vi, ved at inddrage alle led i forløbet fra det begynder i hjemmet og på tværs af sektorer, faggrupper, specialer og afdelinger. I alle disse led er der mulighed og relevans for forskning.

Indholdet er faglige, kliniske, organisatoriske såvel som sundhedstjeneste aspekter, ligesom også tværfaglige og klinisk epidemiologiske aspekter inddrages.

Akutforskningsenheden har to centrale forskningsområder:

- at forbedre diagnostik og behandling af akutte infektioner herunder sikre målrettet antibiotikaanvendelse
- at optimere det tværsektorielle, akutte forløb for den skrøbelige borger

Akutforskningsenheden ønsker at:

- være førende inden for forskning i akutte infektioner og tværsektorielt samarbejde i Norden og anerkendt internationalt
- udøve klinisk forskning og sikre implementering af forskningsresultaterne
- udvikle samarbejdet med og forskningskompetencerne i de fire sønderjyske kommuner og almen praksis gennem aktiv involvering i fælles forskningsprojekter
- etablere samarbejde med Region Syddanmarks tværsektorielle forskningscenter og andre lignende centre
- formidle forskningsresultater til relevante faggrupper og offentligheden
- inddrage borgere i udvikling, gennemførelse og evaluering af konkrete forskningsprojekter

- bidrage til uddannelse og træning i forskning gennem vejledning og undervisning

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2023:

- Professor og forskningsleder, Overlæge, Ph.d. Christian Backer Mogensen – siden 2012
- Lektor M.Sc.Pharm., Ph.d. Helene Skjøt-Arkil – siden 2013
- Post doc., sygeplejerske, Cand.cur., Ph.d. Mette Elkjær – siden 2018
- Post doc., cand.scient.san. Mariana Bichuette Cartuliales – siden 2023

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden i 2023

- Læge Gitte Schultz Lindskov Kristensen – siden 2019
- Læge Morten Hjarnø Lorentzen – siden 2020
- Fysioterapeut cand.scient.san Mariana Bichuette Cartuliales - siden 2020
- Læge Anne Heltborg – siden 2020
- Læge Karin Jeppesen – siden 2022
- Læge Trine Nielsen – siden 2022
- Statistiker Andreas Kristian Pedersen – siden 2023
- Læge Natalia Barkholt – siden 2023
- Læge Sara Søgaard – siden 2023

Ph.d.-studerende med medvejleder(e) i enheden i 2023

- MSc, RN Jane Lange Dalsgaard siden 2021
- Læge Mathias Amdi Hertz – siden 2021
- Cand. cur., sygeplejerske Lotte Abildgren – siden 2018
- Læge Jan Dominik Kampmann – siden 2019
- Læge Louise Houlberg Hansen – siden 2019
- Læge Pedja Cuk – siden 2020
- Cand. Scient.San. Sygeplejerske Mette Assenholm siden 2020
- Cand.Scient.San.Publ. Mette Lykke – siden 2022

Det har vi opnået i 2023 – og vores mål for 2024

I 2023:

- Vi har fået et forskningskontor på FAM, kan arbejde endnu tættere på klinikken
- Mariana Bichuette Cartuliales og Jan Dominik Kampmann fået tildelt ph.d.-titlen
- Morten Hjarnø Lorentzen, Pedja Cuk og Mette Assenholm har indleveret deres ph.d.-afhandlinger
- vi har vejledt 4 specialestuderende
- vi har bedømt 3 ph.d.-afhandlinger, 1 post doc., 2 lektor- og 1 professoransættelse
- vi har præsenteret på konferencerne: EUSEM, ECCMID, DEMC med i alt 8 orale oplæg og 5 posters.
- Karin Jeppesen fået en 2.plads i Et Sundere Syddanmark
- Mariana Bichuette Cartuliales er startet i en post.doc-stilling i enheden
- Vi har etableret et samarbejde med forskningsenheder i Norge, Sverige og Holland med fokus på optimering af diagnostik og behandling af akutte pneumonier
- Vi har bidraget til etablering af Tværsektorielt Forskningscenter
- vi har bidraget til etablering af forskningsnetværket INA – Interdisciplinært Netværk for Akutforskning
- Publiceret 21 peer-reviewed artikler, heraf 9 artikler inden for vores to centrale forskningsområder

Vores konkrete planer i 2024 er at:

- etablere samarbejde og projekter med mindst to nordiske forskningsenheder
- afholde et inspirationsmøde med borgere og ansatte på Fælles Akutmodtagelsen med henblik på nye ideer til forskningsprojekter inden for enhedens to forskningssøjler
- etablere en brugergruppe for hver af vores to forskningsområder og inddrage dem i udvikling af projekter, f.eks. fondsansøgninger, deltagerinformation, og formidling af resultater

- have et ugentligt forskningsopslag på LinkedIn, og have et månedligt indlæg i offentlige medier
- etablere 2 ph.d.-forløb og vejlede 4 specialestuderende
- have mindst én privat fondsansøgning accepteret
- etablere et samarbejde med mindst én af de sønderjyske kommuner mhp. at udvikle den kommunale forskningskompetence.

Publikationer 2023

Walther LH, Lassen AT, Mogensen CB, Christensen EF, Mikkelsen S. Prehospital blood gas analyses in acute patients treated by a ground-based physician-manned emergency unit: a cohort study. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*. 2023 dec. 19;31:102. doi: 10.1186/s13049-023-01170-1

Hoffmann E, Andersen PT, Mogensen CB, Prinds C, Primdahl J. Relatives' negotiations with healthcare professionals during older people's admission in an emergency department: An ethnographic study. *Nursing Open*. 2023 sep.;10(9):6381-6389. Epub 2023 jun. 13. doi: 10.1002/nop2.1886

Mikkelsen TH, Søndergaard J, Kjaer NK, Nielsen JB, Ryg J, Kjeldsen LJ, Mogensen CB. Handling polypharmacy -a qualitative study using focus group interviews with older patients, their relatives, and healthcare professionals. *BMC Geriatr*. 2023 Aug 8;23(1):477. doi: 10.1186/s12877-023-04131-6. PMID: 37553585; PMCID: PMC10410867

Cartuliales MB, Søgaard SN, Rosenvinge FS, Mogensen CB, Hertz MA, Skjøt-Arkil H. Antibiotic Guideline Adherence at the Emergency Department: A Descriptive Study from a Country with a Restrictive Antibiotic Policy. *Antibiotics*. 2023 nov. 29;12(12):1680. doi: 10.3390/antibiotics12121680

Pedersen AK, Nygaard KH, Petersen SR, Specht K, Strøm T, Moos CM et al. Adjusting perioperative methadone dose for elderly and fragile hip fracture patients (MetaHip-trial): A statistical analysis plan for an adaptive dose-finding trial. *Contemporary Clinical Trials Communications*. 2023 dec.;36:101228. doi: 10.1016/j.cctc.2023.101228

Cartuliales MB, Rosenvinge FS, Mogensen CB, Skovsted TA, Andersen SL, Østergaard C et al. Evaluation of point-of-care multiplex polymerase chain reaction in guiding antibiotic treatment of patients acutely admitted with suspected community-acquired pneumonia in Denmark: A multicentre randomised controlled trial. *PLoS Medicine*. 2023 nov. 28;20(11):e1004314. doi: 10.1371/journal.pmed.1004314

Lorentzen MH, Rosenvinge FS, Lassen AT, Graumann O, Laursen CB, Mogensen CB et al. Empirical antibiotic treatment for community-acquired pneumonia and accuracy for *Legionella pneumophila*, *Mycoplasma pneumoniae*, and *Chlamydia pneumoniae*: a descriptive cross-sectional study of adult patients in the emergency department. *BMC Infectious Diseases*. 2023 sep. 5;23:580. doi: 10.1186/s12879-023-08565-6

Skjøt-Arkil H, Rune Nanthan K, Chen M, Rosenvinge FS. Carrier prevalence of *Clostridioides difficile* in emergency departments and the association of prior antibiotic consumption: a combined cross-sectional and nested case-control study. *Journal of Antimicrobial Chemotherapy*. 2023 aug. 2;78(8):2089-2096. doi: 10.1093/jac/dkad213

Mussmann B, Skov PM, Lorentzen MH, Skjøt-Arkil H, Graumann O, Andersen MB et al. Ultra-low-dose emergency chest computed tomography protocols in three vendors: A technical note. *Acta Radiologica Open*. 2023 mar.;12(3). doi: 10.1177/20584601231183900

Cartuliales MB, Skjøt-Arkil H, Mogensen CB, Skovsted TA, Andersen SL, Pedersen AK et al. Gram Stain and Culture of Sputum Samples Detect Only Few Pathogens in Community-Acquired Lower Respiratory Tract Infections: Secondary Analysis of a Randomized Controlled Trial. *Diagnostics*. 2023 feb.;13(4):628. doi: 10.3390/diagnostics13040628

Elkjær M, Gram B, Mogensen CB, Brabrand M, Primdahl J. Readmission is experienced as inevitable among older adults receiving homecare: A qualitative interview study. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. 2023 sep.;37(3):740-751. Epub 2023 mar. 7. doi: 10.1111/scs.13157

Abrahamsen C, Jensen CM, Elkjær M, Østervang C, Knudsen BM, Steenstrup Jensen S et al. Translation and cultural adaptation of the emergency department—consumer assessment of healthcare providers and systems (ED CAPHS): A questionnaire to measure patient experience in Denmark. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. 2023 sep.;37(3):872-879. Epub 2023 jan. 29. doi: 10.1111/scs.13146

Kristensen GS, Kjeldgaard AH, Søndergaard J, Andersen-Ranberg K, Pedersen AK, Mogensen CB. Associations between care home residents' characteristics and acute hospital admissions – a retrospective, register-based cross-sectional study. *BMC Geriatrics*. 2023 apr. 18;23:234. doi: 10.1186/s12877-023-03895-1

Madsen AMR, Schaltz-Buchholzer F, Nielsen S, Benfield T, Bjerregaard-Andersen M, Dalgaard LS, Dam C, Ditlev SB, Faizi G, Azizi M, Hameed ZN, Johansen IS, Kofoed PE, Krause TG, Kristensen GS, Loekkegaard ECL, Mogensen CB, Mohamed L, Oedegaard ES, Ostenfeld A, Soerensen MK, Wejse C, Netea MG, Aaby P, Benn CS. Using BCG vaccine to enhance non-specific protection of health care workers during the COVID-19 pandemic: a randomized controlled trial. *J Infect Dis*. 2023 Sep 29;jiad422. doi:

10.1093/infdis/jiad422. Epub ahead of print.
PMID: 37774494.

Dalsgaard JL, Hansen MS, Thrysoe L, Ekholm O, Thorup CB, Mols R et al. Self-reported health and adverse outcomes among women living with symptoms of angina or unspecific chest pain but no diagnosis of obstructive coronary artery disease: findings from the DenHeart study. *European journal of cardiovascular nursing*. 2023 jul. 19;22(5):506-515. Epub 2022 sep. 16. doi: 10.1093/eurjcn/zvac085

Christiansen NM, Brabrand M, Fløjstrup M, Bech M, Lassen AT, Mogensen CB et al. Utilisation and time to performance of diagnostic imaging in patients admitted to Danish emergency departments: a nationwide register-based study from 2007 to 2017. *BMJ Open*. 2023 maj 12;13(5):e070943. doi: 10.1136/bmjopen-2022-070943

Bogh SB, Fløjstrup M, Möller S, Bech M, Lassen AT, Brabrand M et al. Readmission trends before and after a national reconfiguration of emergency departments in Denmark. *Journal of Health Services Research & Policy*. 2023 jan.;28(1):42-49. Epub 2022 aug. 14. doi: 10.1177/13558196221108894

Kristensen GS, Wolff DL, Søndergaard J, Andersen-Ranberg K, Mogensen CB. Exploring the validity of identifying care home residents through a new national register. *Scandinavian Journal of Public Health*. 2023 aug.;51(6):911-917. Epub 2022 mar. 24. doi: 10.1177/14034948221081071

Abildgren L, Lebahn-Hadidi M, Steffensen SV, Toft P, Mogensen CB, Hounsgaard L. Transfer human factor skills from simulation-based training to competency in clinical practice: - a demonstration of a hybrid method for assessing transfer of learning. *International Journal of Healthcare Simulation*. 2023 okt. 5;(DOI: 10.54531/gore1210):1-13 . doi: 10.54531/gore1210

Boye LKG. Acute Hospitalized Older Multimorbid Patients' Perspectives on their Healthcare Process: Patients' Experiences and Continuity of Care. *Dansk Tidsskrift for Akutmedicin*. 2023 feb.;6(1):15-18.

Lebahn-Hadidi M, Abildgren L, Hounsgaard L, Steffensen SV. Integrating cognitive ethnography and phenomenology: rethinking the study of patient safety in healthcare organisations. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*. 2023 feb.;22(1):193-215. doi: 10.1007/s11097-021-09780-9

Hoffmann E, Andersen PT, Mogensen CB, Prinds C, Primdahl J. 'Braiding strings': A qualitative interview study with relatives of older people discharged after an acute admission. *Nordic journal of Nursing Research*. 2023 jan.;43(1):1-9. Epub 2022. doi: 10.1177/20571585221101476

Tildelte eksterne fondsmidler 2023

Et Sundere Syddanmark: 600.000 kr.
Regions Syds ph.d.-pulje: 2 stipendiater

Om os:

HoPRU blev etableret i maj 2022 som forskningsenhed under Sygehusapoteket på Sygehus Sønderjylland.

Det nuværende hovedområde i forskningen omfatter klinisk farmaci, med særligt fokus på optimering af medicinsk behandling i tæt samarbejde med de kliniske afdelinger – og i særlig høj grad i overgangen mellem sektorer. Vi interesserer os for praksisrelateret forskning om medicin – både hos indlagte patienter, men også i forløbet, når patienter udskrives.

Vores forskningsområder dækker over proces- og praksisudvikling af klinisk farmaceutiske ydelser på afdelingsniveau, koordinering ved sektorovergange, patientsikkerhed, og kortlægning af medicinrelaterede tendenser via registre. Vi er en lille forskningsgruppe, som både arbejder kvalitativt og kvantitativt.

HoPRU's vigtigste strategiske prioritet er at sikre synergieffekt mellem klinisk praksis og forskning.

Derfor er forskningsprojekterne inspireret af udfordringer identificeret i det daglige kliniske arbejde i apoteket og de kliniske afdelinger på Sygehus Sønderjylland. Samtidig bliver inspiration fra forskningsprojekterne implementeret på sygehusapoteket.

Udover at bedrive forskning har HoPRU også en rolle i at bidrage til, at der forskes i hospitalsfarmaci nationalt og internationalt, såvel som at bidrage lokalt og regionalt ved at deltage i diverse udvalg/fora.

Vores mission og vision:

HoPRU udfører forskning som har til formål at optimere medicinsk håndtering i hospitalssammenhæng og imellem sektorer og understrege vigtigheden af patienters individuelle ønsker og behov.

Som en del af konsolideringen af HoPRU udarbejdes langsigtet mission og vision i 2024.

Forskere i enheden:

- Forskningsleder, Lektor, Ph.D, Cand. pharm. Lene Juel Kjeldsen
- Adjunkt, PhD, Cand. pharm. Joo Hanne Poulsen Revell – startede i februar 2023

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Cand. scient. san. publ., Nathalie Fogh Rasmussen – siden 2022 i HoPRU (PhD-studie initieret i 2020)
- Cand. pharm. Maja Schlünsen – startede i februar 2023

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- Ph.d. studerende Cand. med. Anh Thao Andersen – starttidspunkt ukendt

Det har vi opnået i 2023, vores mål for 2024:

Hovedfokus for HoPRU i 2023-2024 er at etablere og konsolidere forskningsenheden. I 2023 er HoPRU udvidet med en adjunkt og en ph.d.-studerende, mens målet for 2024 er at udarbejde en mere langsigtet strategi for forskningsenhedens forskningsområde.

Internationalt samarbejde

Et af de primære mål er at styrke det internationale samarbejde. Ud over medlemskab af Scientific Committee ved European Association for Hospital Pharmacists har vi påbegyndt samarbejde med forskere fra hospitalsapoteket i Leuven, Belgien, og Maastricht, Holland i 2023 ved afholdelse af sparringsmøde. I 2024 styrker vi samarbejdet med hospitalsapoteket i Uppsala med udlandsophold af ph.d.-studerende.

Nationalt projektsamarbejde

HoPRU er projektleder for det nationale kliniske farmaci-projekt: "Ordnation af medicin for patienter med nedsat nyrefunktion." Dataindsamling på tværs af landet er blevet gennemført i 2023, og den første artikel af 4 planlagte er indsendt til peer-reviewed tidsskrift.

Regionalt samarbejde

HoPRU har i 2023 besøgt forskningsenheden på Sygehusapotek Fyn for at afklare muligt fremtidigt forskningssamarbejde mellem sygehusapotekerne i regionen. I 2024 vil vi holde kontakten og undersøge videre mulighed for fælles samarbejde.

HoPRU vil i 2024 indlede et samarbejde med psykiatrien i Region Syddanmark om en specialestuderende (Tanita Sode), som skal opføre spild af medicin og foreslå mulige tiltag til at reducere spildet.

Lokalt samarbejde og samarbejde over sektorer:

HoPRU har igangsat et projekt, hvor vi i 2024 skal pilotteste en samarbejdsmodel med kliniske afdelinger på Sygehus Sønderjylland og praktiserende læger, hvor fokus er medicin-gennemgang, kommunikation mellem sektorer med fokus på medicinering samt prioritering af de patienter, der får mest værdi af ydelsen. Projektet ligger i tråd med det i 2023 opstartede ph.d.-projekt: The Effect of a Medication Coordinator on the Quality of Patients Medication Treatment (MED COOR) – Randomized Controlled Trial

Kandidatspeciale i klinisk farmaci gennemført i 2023:

- Brug af antidepressiva og antipsykotika blandt børn og unge under COVID-19 pandemien (Maria Johannsen)
- Omfang og effekt af kunstig intelligens brugt blandt apoteker i primær såvel som sekundær sektor (Jila Holm-Pedersen)
- Evaluation of pharmacist-led medication review at the Department of Orthopaedic Surgery - A Patient Perspective (Fahma Ali Abdi)

I 2024 vil der også blive gennemført kandidatspecialer i klinisk farmaci, herunder:

- Undersøgelse af sundhedspersonales oplevelse af medicingennemgangsydelse leveret af kliniske farmaceuter fra sygehusapoteket på SHS

HoPRU er blevet inviteret til at holde foredrag ved møder i det forgangne år. Bl.a.:

- Pitch ved WHINN november 2023 om bæredygtig medicin (Lene)
- Vidensdag i farmaceutiske medicingennemgange (Joo). Afholdt i september af Syddansk Sundhedsinnovation.

N F Rasmussen, L H K Gregersen, Z Hikmat, C M Moos, A Green, V Andersen, G I Madsen, T Jess, L J Kjeldsen. P124 Risk of surgery in inflammatory bowel disease: A systematic review and meta-analysis of sex-based differences. *Journal of Crohn's and Colitis*, Volume 17, Issue Supplement_1, February 2023, Pages i289–i291, <https://doi.org/10.1093/ecco-jcc/jjac190.0254>

Tildelte eksterne fondsmidler 2023

Ingen nye tildelte fondsmidler i 2023 ud over de eksisterende tildelt i 2022 til dækning af nationalt klinisk farmaci projekt og fuld finansiering af en ph.d.-studerende.

Publikationer 2023

Kjeldsen LJ, Schlüsen M, Meijers A, Hansen S, Christensen C, Bender T et al. Medication Dispensing by Pharmacy Technicians Improves Efficiency and Patient Safety at a Geriatric Ward at a Danish Hospital: A Pilot Study. *Pharmacy*. 2023 maj 8;11(3):82. doi: 10.3390/pharmacy11030082, 10.3390/pharmacy11030082

Om os

Vi er en relativ ny forskningsenhed under opbygning. Vi favner bredt i det anæstesiologiske speciale med interesse i både det akutmedicinske, anæstesiologiske og intensive område.

Vores mission og vision

Vi vil gerne arbejde lokalt og styrke den patientnære forskning og udvikling til umiddelbar gavn for patienterne. Ligeledes deltager vi gerne i større nationale og internationale samarbejder og relationer også til gavn for patienterne.

Vi vil gerne arbejde videre med missionen fra Sygehus Sønderjylland med patient og kliniknær forskning. Vi vil gerne være nysgerrige og undres. Vi har modet til at stille spørgsmål, undersøge og ændre tilgangen til patientbehandlingen til gavn for vores patienter.

Ligeledes er samarbejde med vores vanlige samarbejdspartnere indenfor blandt andet de medicinske og kirurgiske specialer vigtige i vores arbejde.

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere i afdelingen er:

- Professor, Overlæge, ph.d. Thomas Strøm har været ansat siden 2020.
- Post doc Overlæge ph.d. Rajesh Prabhakar Bhavsar startede ved SDU efterår 2021.

Ph.d.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Overlæge og ph.d.-studerende Gunhild Kjærgaard-Andersen blev indskrevet ved SDU efterår 2021.

Ph.d.-studerende med medvejleder(e) i enheden

- Læge og ph.d.-studerende Kevin Heebøll Nygaard startede ph.d. forløb ved Sygehus Sønderjylland ortopædkirurgisk afdeling efterår 2021 og har Thomas Strøm som medvejleder.
- Overlæge og ph.d.-studerende Karsten Kaiser blev indskrevet ved SDU 2021. Karsten laver sit projekt ved afdelingen for kvindesygdomme med Thomas Strøm som medvejleder.
- Læge og ph.d.-studerende Lasse Paludan Bentsen startede ph.d. forløb ved Sygehus Lillebælt akutmedicinske afdeling efterår 2021. Lasse har Thomas Strøm som medvejleder.

Kommende medarbejdere i forskningsenheden

- Afdelingslæge og kommende ph.d.-studerende Mads Kløvgaard Gabelgaard Sommer forventes at starte ved SDU 2023. Mads er ansat i Sygehus Sønderjylland. Mads har Thomas Strøm som hovedvejleder på sit ph.d.-projekt.
- Overlæge og kommende ph.d.-studerende Rasmus Hjelmar Petersen, Sydvestjysk Sygehus forventes at starte ved SDU i 2023. Rasmus har Thomas Strøm som hovedvejleder på sit ph.d.-projekt.

Det har vi opnået i 2023, vores mål for 2024

Med sit projekt om livskvalitet hos skrøbelige patienter efter indlæggelse på intensivafdelingen er overlæge og forsker, Gunhild Kjærgaard-Andersen godt i gang med sit ph.d. projekt. Første publikation er ude.

Foruden Gunhild er i gang som ph.d.-studerende er Rajesh også i gang som post doc. Rajesh har blandt andet arbejdet med et projekt om optimal smertebehandling til patienter som opereres for brystkræft. Der arbejdes også med et projekt om optimal smertebehandling til patienter som robotopereres for tyktarmskræft.

Der er også startet en del projekter ved vores samarbejdende afdelinger. Blandt andet et ph.d.-projekt om steroid i forbindelse med fjernelse af livmoderen. Metadon til patienter i forbindelse med operation for lårbensbrud.

Fremadrettet regner vi med at opstarte et projekt om optimal smertebehandling til patienter, der skal opereres for nyt knæ. Desuden et projekt med optimal bedøvelse til patienter som gennemgår elektrochok behandling.

Publikationer 2023

Granholm A, Schjørring OL, Jensen AKG, Kaas-Hansen BS, Munch MW, Klitgaard TL et al. Association between days alive without life support/out of hospital and health-related quality of life. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*. 2023 jul.;67(6):762-771. Epub 2023 mar. 13. doi: 10.1111/aas.14231

Larsen UL, Zachariassen G, Möller S, Forre WU, Grosle I, Halken S et al. Early Pre- and Postoperative Enteral Nutrition and Growth in Infants with Symptomatic Congenital Diaphragmatic Hernia. *European Journal of Pediatric Surgery*. 2023;33(6):469-476. Epub 2023. doi: 10.1055/s-0043-1767829

Vesterlund GK, Thorsen-Meyer HC, Møller MH, Brunak S, Strøm T, Perner A et al. Abnormal serum levels of magnesium, phosphate, and zinc in ICU patients—Characteristics, management, and outcomes: The WhyTrace cohort study. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*. 2023 aug.;67(7):925-935. Epub 2023 apr. 20. doi: 10.1111/aas.14247

Wichmann S, Lange T, Perner A, Gluud C, Itenov TS, Berthelsen RE, Nebrich L, Wiis J, Brøchner AC, Nielsen LG, Behzadi MT, Damgaard K, Andreassen AS, Strand K, Järvisalo M, Strøm T, Eschen CT, Vang ML, Hildebrandt T, Andersen FH, Sigurdsson MI, Thomar KM, Thygesen SK, Troelsen TT, Uusalo P, Jalkanen V, Illum D, Sølling C, Keus F, Pfortmueller CA, Wahlin RR, Ostermann M, Aneman A, Bestle MH. Furosemide versus placebo for fluid overload in intensive care patients—The randomised GODIF trial second version: Statistical analysis plan. *Acta Anaesthesiol Scand*. 2024 Jan;68(1):130-136. doi: 10.1111/aas.14320. Epub 2023 Sep 11. PMID: 37691474.

Perner, A., Kjær, M-B. N., Thorsen-Meyer, H-C., Kaas-Hansen, B. S., Munch, M. W., Collet, M. O., Bruun, C. R. L., Jensen, A. K. G., Lange, T., Albertsen, T., Pedersen, C. D., Poulsen, L. M., Mathiesen, O., Brøchner, A. C., Strøm, T., Andersen, L. W., Christensen, S., Rasmussen, B. S., Schjørring, O. L., ... Granholm, A. (2023). Platformforsøg. *Ugeskrift for Læger*, 185, Article V04230237. <https://ugeskriftet.dk/videnskab/platformforsog>

Nedergaard HK, Weitling EE, Rahbech M, Frøslev-Friis C, Quitzau LH, Strøm T, Brøchner AC, Jensen HI. Presence of the partner in the operating room during a category 1 cesarean section: a prospective explorative study. *Int J Obstet Anesth*. 2023 Oct 10:103939. doi: 10.1016/j.ijoa.2023.103939. Epub ahead of print. PMID: 37891124.

Tildelte eksterne fondsmidler 2023

Gunhild Kjærgaard-Andersen modtog 165.000 DKK fra Fabrikant Mads Clausens Fond.

Fysioterapeut Dorthe Mailand Høyer modtog 50.000 kr. DKK fra Fabrikant Mads Clausens Fond.

Om os

Afdelingens intention er at etablere et aktivt forskningsmiljø, som kan tiltrække læger med interesse for kirurgi og klinisk forskning til Sygehus Sønderjylland.

Kernen i forskningsafdelingen er implementeringen af kirurgiske ph.d.-forløb. Der er stort fokus på klinisk forskning, og læger med interesse for klinisk eksperimentel kirurgi støttes i at etablere studerende under ansættelsen i afdelingen.

Vores mission og vision

Kirurgisk afdeling tilstræber, at der fremadrettet skal være mindst 3 ph.d. studier tilknyttet forskningsenheden. Studierne skal som hovedregel fokusere på implementeringen af laparoskopi og robot-assisteret kirurgi inden for fokusområderne inguinal- og ventral- herniekirurgi, kolonkirurgi og akutkirurgi.

Ud over et højt profileret kolon-kirurgisk afsnit, råder afdelingen over et stort erfaringspotentiale inden for den robotassisterede og åbne herniekirurgi. Det er forskningsenhedens intention fremadrettet at etablere studier inden for disse forskningsområder.

For at øge rekrutteringsgrundlaget af læger til SHS er det intentionen at skabe et aktivt forskningsmiljø for medicinstuderende samt etablere attraktive rammer for at gennemføre kandidatopgaver og klinisk forskning. Det er intentionen at skabe attraktive rammer for et produktivt forskningsmiljø, som vil kunne forbedre patientbehandlingen ved Sygehus Sønderjylland

Forskere i enheden

- Overlæge, Professor dr.med. Ph.D. Michael Festersen Nielsen
- Ph.D. stud., cand.med. Alexandros Valsamidis
- Ph.D. stud., cand.med. Kristian Als Nielsen
- Ph.D. stud. Pedja Cuk
- Ph.D. Stud Ivan Arsic (Ansæt Viborg Sygehus)

Forskningsprojekter 2023

Ph.d. project: Pedja Cuk. (Defense scheduled January 16, 2023)

Implementation of robot-assisted laparoscopy in colonic surgery

Ph.D. project: Alexandros Valsamidis (June 1, 2022 – present).

Short-term outcome and inflammatory stress response following transabdominal preperitoneal inguinal hernia repair (TAPP). A prospective, randomized trial comparing laparoscopy to the robotic-assisted approach.

Ph.D. project: Kristian Als Nielsen. Open versus robotic-assisted incisional hernia repair. Short and long-term outcome. (Dec 1 2022 – present)

Ph.D. project. Ivan Arsic (approved SDU 2023, Feb 2024 -ongoing)

Diagnostic features of acute cholecystitis. A clinical trial comparing ultrasound to MR imaging.

Andre Projekter

1. Manuscript in progress: Marie Kirk Kristensen, Malene Dinesen and Michael F Nielsen. *Tack fixation does not result in increased pain following transabdominal preperitoneal (TAPP) laparoscopic inguinal hernia repair. To be submitted to Hernia*
2. Manuscript in progress: Alexandros Valsamidis, Ayat Allah Alnabhan, Kristian Als Nielsen, Per Helligsø and Michael F Nielsen. *Short and long-term complications after open, laparoscopic and robot-assisted inguinal hernia repair. To be submitted to Hernia*
3. Manuscript in progress: *The third operation for open repair of large ventral and incisional hernias.* Michael F Nielsen, Andrew de Beaux, Bruce Tulloh. Review paper in collaboration with the editorial board of Hernia.
4. Manuscript in progress: Kristian Als Nielsen, Brandur Jogvansson, Alexandros Valsamidis Per Helligsø, Michael F Nielsen. *Risk factors for short and long-term complications following ventral hernia repair with the peritoneal flap technique. .*
5. Ivan Arsic, Merethe Madsen, Michael F Nielsen. *Effects off laparoscopic cholecystectomy on bile excretion using hepatobiliary iminodiacetic acetic (HIDA) scan in healthy subjects.*

6. Co-supervisor: Tess Isabella Nissen, Cand Cur thesis: *Psychological effects of colonoscopy screening for colorectal cancer*. Study completed. Thesis defended.
7. Supervisor: Nielsen, A.B., Kristensen, T.K., Nielsen, M.F., Arsic, *Postcolonoscopy appendicitis* Case report, Danish Medical Journal. Manuscript published
8. Supervisor: *3-årig sygdomsfri og samlet overlevelse efter operation for colon cancer stadium III*. Odense University Hospital, Odense. *Marijana Rinsic Antulov*
9. Supervisor clinical project: *Træthed, livskvalitet, tankeevne og fysisk formåen hos patienter under udredning for kræft i tyk- og endetarm*. Magnus Plough (Ph.d. project)
10. Clinical supervisor: *Peroral versus intravenous postoperative antibiotics after surgery for complicated appendicitis: A cluster randomized crossover non-inferiority study* (Ahmed Abdurahman Mohamad. Ongoing Phd. Project University of Copenhagen)
11. Clinical supervisor: *Diagnosis of acute cholecystitis with MRI in patients with normal LFT's and non-detectable gall stones on US* (Ivan Arsic, ongoing project)

12. Cathrine Frandsen. *Effects of colonoscopy in patients following acute diverticulitis*.
13. Isan Ihnan, Yosef Novitsky, Andrei-Alexandru Popa, Nielsen, M.F. *3-D reconstructin of the biliary tract based on CT and MR imaging*.

Publikationer 2023

- Jørgensen, A.S.S., Arsic, I., Pedersen, N., Kristensen, L.H., Nielsen, M.F., Balslev, T. Splenic abscess in an adolescent due to salmonella enterica conservatively treated with ultrasound-guided fine-needle aspiration. *Case Reports in Pediatrics* 2023. DOI 10.1155/2023/8802760
- Visentin, R., Brodersen, K., Richelsen, B., Møller, N., Della Man, C., Pedersen, A.K., Holst, J.J., Nielsen, M.F. Increased insulin secretion and glucose effectiveness results in improved glucose tolerance in obese type 2 diabetic subjects following gastric sleeve and gastric bypass surgery. *Journal of Diabetes Research* (2023). DOI: 10.1155/2023/7127426
- Brodersen, K., Mikkelsen, M.M., Jørgensen, J.O.L., Nielsen, M.F., Møller, N., Wgeberg, A.M., Brock, C., Hartmann, B., Holst, J.J., Rittig, S. Prolonged lipopolysaccharide induced illness elevates glucagon-like peptide-1 and suppresses peptide YY in young men. *Physiological Reports* 2022; DOI: 10.14814/phy2.15462
- Puriene, G., Lauszus, F.F., Gulbech, A.V., Kaiser, K., Nielsen M.F. Diabetes risk after a normal oral

glucose tolerance test during pregnancy. *Dan. Med.J.* 2022; 69 (12): A05220302

Cuk P, Kaalby L, Deding U, Al-Najami I, Ellebæk MB. Long-term Outcomes of Robot-assisted versus Laparoscopic Surgery for Colon Cancer: A Nationwide Register-based Cohort Study. *Ann Surg.* 2023 Oct 2. doi: 10.1097/SLA.0000000000006110. Epub ahead of print. PMID: 37782134.

Cuk P, Jawhara M, Al-Najami I, Helligsø P, Pedersen AK, Ellebæk MB. Robot-assisted versus laparoscopic short- and long-term outcomes in complete mesocolic excision for right-sided colonic cancer: a systematic review and meta-analysis. *Techniques in Coloproctology.* 2023 mar.;27(3):171-181. doi: 10.1007/s10151-022-02686-x

Cuk P, Simonsen RM, Sherzai S, Buchbjerg T, Andersen PV, Salomon S et al. Surgical efficacy and learning curves of laparoscopic complete mesocolic excision with intracorporeal anastomosis for right-sided colon cancer: A retrospective two-center cohort study. *Journal of Surgical Oncology.* 2023 jun.;127(7):1152-1159. Epub 2023 mar. 18. doi: 10.1002/jso.27230

Cuk P, Büyüksulu M, Möller S, Verwaal VJ, Al-Najami I, Ellebæk MB. Intracorporeal versus extracorporeal anastomosis in segmental resections for colon cancer: a retrospective cohort study of 328 patients. *Langenbeck's Archives of Surgery.* 2023 maj 31;408:219. doi: 10.1007/s00423-023-02946-w

Foredrag/Posters

1. Rasmussen L, Krzak JM, Lawaetz, AM, Holm SE, Bernth-Andersen S, Szura M; Flying endoscopists in the Arctic. Initiatives for quality assurance of endoscopies in Greenland, SAGES 2023 Annual Meeting, Montreal, Canada
2. Sohn A, Dobrie L, Krzak JM, Weisman J, Gorecki P Foregut stent migration resulting in bowel obstruction and perforation. A report of two cases and review of the literature. SAGES 2023 Annual Meeting, Montreal, Canada.

3. Systemic inflammatory response in robot-assisted and laparoscopic surgery for colon cancer (SIRIRALS): A randomized controller trial. P. C u k1,*; M. Tiskus1; S. Möller2; K. L. Lambertsen3; C. B. Mogensen4; M. F. Nielsen1; P. Helligsø1; I. Gögenur5; M. B. Ellebæk1
4. Open vs Laparoscopic vs Robot-assisted inguinal hernia repair: A case series. Ayat A. Alnabhan, Alexandros Valsamidis, Kristian A. Nielsen, Andreas Kristian Pedersen, Per Helligsø and Michael F. Nielsen
5. Granulomatous inflammation and fibrosis in the porcine gastro-intestinal tract after

application of TachoSil and Biodesign patches. Eva Budtz, Niels Marcussen, Thomas Larsen, Aiste Ugianskiene, Sylvia Oddny Einarsdottir, Alexandros Valsamidis, Benedict Kjærgaard, Karin Glavind, Finn Lauszus, Per Helligsø and Michael Festersen Nielsen. DKS 2023

1. Risk factors for short- and long-term complications following ventral hernia repair using the peritoneal flap technique. Kristian Als Nielsen, Alexandros Valsamidis, Sofie Ronja Petersen, Andreas Kristian Pedersen, Per Helligsø and Michael F Nielsen

Om os

Afdelingen for kvindesygdomme og fødsler har struktureret sig om en forskningsansvarlig gynækologisk overlæge med 40 % af ansættelse under forsknings- og læringsenheden. Der er etableret et forskningsudvalg med Mette Hulbæk, Christina Prinds, Jan Stener Jørgensen og Finn Lauszus for at lægge planer, strategi og koordinere indsatsen fra november 2022.

Vores mission og vision

Vores mission er at opkvalificere praksis med at udforske emner, hvor afdelingen har et flow der gør det muligt, en organisering, der fremmer og en interesse i at skabe ny viden og hypoteser og derved styrke evidensen for de tiltag vores del af sundhedsvæsenet tilbyder. For forskningsmedarbejdere og interesserede gælder det også at få glæden ved engagement og muligheder for at inkorporere og bruge viden fra forskningen og ens forbedrede kompetencer i ens hverdag, både som merit, som kompetenceløft og som karrieremulighed og –differentiering.

Forskere i enheden

- Lektor, Overlæge, Ph.D. Finn Friis Lauszus – siden 1.3. 2020
- Post.doc, sygeplejerske, Ph.D. Mette Hulbæk Andersen – siden 1.7.2021
- Karen Bøhrnsen, jordemoder med forskningsfunktion, MSc) in Health (Midwifery), IBCLC, Stud. Master in Business Administration (MBA)– siden 1.7.2021
- Ph.D. stud., cand.med Karsten Kaiser – 1.4.2022
- Ph.D. stud., cand. med. Sven Hoedt Karstensen – 1.11.2022
- Professor, Ph.D. Jan Stener Jørgensen – 1.10.2022
- Lektor, Jordemoder Christina Prinds – 1.10.2022

Forskningsprojekter 2023

PhD A:

Effekt af præoperativ dexamethason på kirurgisk stress, smerter og bedring efter robotassisteret laparoskopisk hysterektomi
 Karsten Kaiser, Finn Lauszus, Professor Thomas Strøm, Professor Ismail Gögenur
 Status: Forsøget har inkluderet 106 kvinder (110 er målet), Karsten mangler 1 kursus (statistik) og så resterer 2-3 publikationer, som der er begyndt på. De egentlige resultater må vente til forsøget er færdigt og randomiseringskoden knækkes og resultaterne kan ekstraheres fra RedCap. Karsten skal desuden nogle uger arbejde på laboratoriet og se resultaterne af NanoScience på hans blodprøver taget under forsøget. Dette foregår på Køge Sygehus hvor afdelingen for Surgical Excellence holder til og hvor hans vejleder Ismail Gögenur er professor.

PhD B:

Sex cord-stromal tumorer (SCST) og deres associerede hormon-afhængige cancere
 Sven Hoedt Carstensen, Finn Lauszus, Kirsten Jochumsen, Professor Niels Marcussen (er kommet istedet for Claus Høgdall)
 Design: Registerstudie med træk fra LPR og patoweb 1999-2017 på SCST, dvs alle sex cord plus cancer+markører+ udveksling af data+ registrering i DGCD. Molekylær analyse af granulosa cell tumorer (GCT) for at identificere og validere cancer-relaterede mutationer. Oversigtartikel om GCT og deres registrerede mutationer er ved at blive gjort klar. Han har været på kort studietur i Utrecht om GCT. Ligeledes er et træk klar på Sundhedsdata af en kontrolgruppe til ca. 3-400 GCT cases han har for at se om deres cancerhyppighed ligner eller hvor de adskiller sig. Blokke af GCT tumorer er sendt til undersøgelse hos prof. Estrid Høgdall, Herlev sygehus, molekylærbiologisk afdeling. Her har Sven allerede været nogle dage, for at se hvordan man behandler tumorvæv, identificerer, tumor og dets DNA.

Der pågår en del andre projekter sideløbende, som er afledt af at vi nu har samtlige non-epiteliale ovarietumorer i Danmark i vores database til videre evaluering. Sven har været i Utrecht i en uge, hvor man laver 'whole genome sequencing' på GCT i Holland og regner med at forsætte med at lære og samarbejde med afdelingen dér.

Begge Ph.d.er har rigelig selvstændig undervisning nu og tidligere, og vil i 2024 også undervise på lægeskolen i Esbjerg

Post doc

2022-25 (Mette Hulbæk)

a. PISQ-IR (Pelvic organ Prolapse Incontinence Sexual Questionnaire)

Greta Dubietyte, Saskia Marxen, Mette Hulbæk (hovedvejleder)

Formål: Validering af spørgeskema om kvinders seksualitet ved urogenitale prolaps gener. Før og efter data.

Metode: Oversættelse og kognitive interviews til kulturel adaptation (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Test-retest. Data indsamles (2022-2023) i samarbejde med afdelingerne ved OUH og AaUH.

Status: Vi er halvvejs med 103 besvarelser (mål 220) derfor sættes ind med at spørge Esbjerg og Kolding om de vil indsamle.

Bækkenbundscentret:

b. EMAS-SFQ (European Male Ageing Study–sexual function questionnaire)

Mette Hulbæk, Phillip Keudel, plus urinvejskirurgisk afdeling SLB

Formål: Validering af spørgeskema om mænds seksualitet

Metode: Oversættelse og kognitive interviews til kulturel adaptation (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Data indsamles (2022-2023) i samarbejde med urinvejskirurgisk afdeling og bækkenbundscentret.

Status: Kulturel adaptation færdig i 2021. Data indsamling planlægges til start 2024

c. ICIQ-B (International Consultation on Incon-

tinence Questionnaire- Bowel)

Mette Hulbæk, Ulla Due fra Herlev Universitetshospital

Formål: Validering af spørgeskema om afføringsproblemer og livskvalitet

Metode: Oversættelse og kognitive interviews til kulturel adaptation (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Data indsamles (2021 - 22) i bækkenbundscetret, urinvejskirurgisk afdeling og afdelingen for kvindesygdomme ved SHS og gynækologisk og obstetriske afdeling Herlev Universitets Hospital.

Status: Dataindsamling afsluttet. Artikel arbejde i gang.

d. SDQM DOC (Shared decision making questionnaire- doctors version) – Team versionen
Mette Hulbæk, Annette Zøylner fra Skejby Universitets Hospital

Formål: Udvikling og validering af spørgeskema til fælles beslutningstagning i konteksten af fælleskonsultationer.

Metode: Kognitive interviews til kulturel adaptation af spørgeskema (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Data indsamles (2021 -) i bækkenbundscetret og Skejby Brystkirurgisk afdeling.

Status: Dataindsamling afsluttet. Artikelarbejde i gang.

e. SDQM9 (patient-perspektiv) Rasch analyse
Mette Hulbæk, Charlotte Ibsen fra Defactum

Formål: Validering ved Rasch analyse af spørgeskema om fælles beslutningstagning (patientens perspektiv). Kulturel adaptation af spørgeskema om fælles beslutningstagning (team behandlerperspektiv)

Metode: Psykometrisk item – response analyse. Data indsamles (2021-22) i bækkenbundscetret og Rygcenter Middelfart.

Status: Artikel arbejde i gang.

f. Aktionsforskningsprojekt om patienternes og klinikernes oplevelse af fælleskonsultationer

Mette Hulbæk, Karen Bøhrnsen, Phillip Keudel bækkenbundscetret, kvalitets afdelingen SHS, Jette Primdahl

Formål: Beskrivelse af nyudviklet koncept omkring konsultationer på tværs af specialer.

Metode: Aktionsforskning metode, feedback møder, fokusgruppe

Status: Præsenteret i diverse faglige selskaber, netværksmøder og i patientforum.

Niende klasses elevers viden om seksuelle emner

Finn Lauszus, Jane Ravn, Lise Dokkedahl Christensen, Arene Guldbach

Design: årlig elektronisk spørgeskemaundersøgelse i alle Tønder kommunes skoler 9.klasser

Formål: At belyse de unges seksuelle aktivitet, deres præventionsvaner, deres viden og holdninger

For fjerde år i træk har vi udarbejdet en analyse af om de unges viden om og forhold til seksuelle emner herunder kønsidentitet, 'sugardating' og deling af nøgenbilleder. Der er udarbejdet en rapport til Tønder kommune og Phillip Keudel har hjulpet med evalueringen af nogen problematiske svar.

Vi afventer oprettelse af en slags ungdomsmodtagelse til rådgivning om seksuelle emner.

Sansefødestuens betydning for fødselsoplevelsen - et kvalitativt interviewstudie

Karen Bøhrnsen, Trine Andersen, chefjordeleder; Kirsten Specht, associated professor, PhD, MPH, RN

Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Metode: Semistrukturerede individuelle interviews blev gennemført i december 2021 - maj 2022 med 16 par, der havde født på sansefødestuen på Sygehuset Sønderjylland. Dataanalyse var inspireret af Paul Ricoeurs fortolkningsteori, herunder tre analytiske niveauer: naiv læsning, strukturel analyse og kritisk fortolkning og diskussion.

Formål: Formålet var at undersøge, hvilken betydning sansefødestue med teknologiske tiltag som forskellige lyskilder og afspilning af lyd har for fødende kvinder og deres partners fødselsoplevelse.

Status: Den første artikel sendt til tidsskrift. Venter på tilbagemelding.

Patientens oplevelse af den tværprofessionelle fælles konsultationer i Bækkenbundscetret - et kvalitativt interviewstudie

Karen Bøhrnsen, Mette Hulbæk, Phillip Keudel, Jette Primdahl, professor, PhD, MHH, RN

Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Metode: 24 patienter, som har deltaget i en fælles konsultation i Bækkenbundscetret interviewes om deres oplevelser i konsultationen.

Formål: Formålet er at undersøge patienternes oplevelse af inddragelse i beslutningsprocessen vedrørende udredning og behandling i de fælles konsultationer.

Status: Interview indsamlet og analysearbejde i gang.

Fælles konsultationer – Fokusgrupper

Betina Torpegård Egdal, Mette Hulbæk (hovedvejleder)

Design: Kandidat speciale projekt, Cand cur SDU – fokusgruppe interviews. Indholdsanalyse.

Formål: Behandlernes perspektiv på ordstyrer rolle og fælles beslutningstagning i fælles konsultationer i Bækkenbundscetret SHS Protokoll (2022-23), dataindsamling 2023, speciale 2024

Status: Interview indsamlet og transskriberet. Analysearbejde i gang.

Øvrige

Laserbehandling af vaginale symptomer i overgangsalderen, lichen sclerosus og urge symptomer

Gina Mohmand, Finn Lauszus

Er startet d.1.11 og der søges midler til MonaLisaTouch-laser

Formål: et ikke-hormonelt alternativ til behandling

1. En pilot serie på 20 kvinder med lichen sclerosus og
2. 20 kvinder med urge-inkontinens
3. Kvinder med behandlingsresistent vaginitis, dvs. hvor østradiol ikke har ført til det ønskede resultat efter vurdering i uro-gyn gruppen
4. Deltagelse i et nationalt laser projekt for kvinder med vaginitis.

Chorionamnit og placentaforandringer

Katrin Löser, Finn Lauszus

En specialestuderende Lou Knapek er ved at sammenfatte resultaterne i sin afhandling som indleveres før jul 2023. Censor er allokeret.

Non-epiteliale ovariecancer i Danmark

Sven H. Karstensen er med i den nationale gruppe for non-epitelial cancer, og i den nordiske gruppe for non-epiteliale ovariecancer (NEOC-NSGO) under Nordisk selskab for Gynækologisk Onkologi, begge grupper initieret af Finn Lauszus. I NEOCNSGO er Radiumhospitalet, Norge, Karolinska i Stockholm og Helsinki Universitetshospital repræsenterede. Vi repræsenterer Danmark efter aftale og accept fra DGCG (Mikkel Rosendahl og Claus Høgdall) og er ved at samle alle data i SHS om disse ovarietumorer i Danmark.

Publikationer 2023

Christensen LD, Lauszus FF, Ravn P. Brug og udvikling af præventionsapps. Ugeskrift for Læger. 2023 maj 29;185(11):1057-1060. V04220288. Epub 2023 jan. 2.

Kaiser K, Valsamidis AN, Karstensen SH, Strøm T, Gögenur I, Balsevicius L et al. Effect of 24

mg dexamethasone preoperatively on surgical stress, pain and recovery in robotic-assisted laparoscopic hysterectomy. Contemporary Clinical Trials Communications. 2023 jun.;33:101109. doi: 10.1016/j.conctc.2023.101109

Skorstengaard M, Napolitano G, Suhr J, Sander BB, Larsen LG, Bonde JH, Bor P, Jeppgaard M, Kristensen CB, Lauszus FF, Majeed HG, Peen A, Lyng E. Condom use to enhance regression of cervical intraepithelial neoplasia: a randomized clinical trial. Acta Obstet Gynecol Scand 2023

Jacobsen S, Jeppesen C, Christensen HB, Forman A, Lauszus FF. Vaginal laser therapy for urogenital symptoms in postmenopausal women and breast cancer survivors. Danish Journal of Obstetrics and Gynaecology. 2023 nov. 15;2(1):15-21. doi: 10.56182/djog.v2i1.26

Ravn J, Gulbech AV, Christensen LD, Karstensen SH, Ravn P, Keudel PKL, Lauszus FF. Exchanging intimacy for favors and nude photos among ninth graders. DJOG 2023 Nov. 27;2(1):26-34. <https://djog.org/index.php/djog/article/view/35>. doi:10.56182/djog.v2i1.35

Kruse A, Lauszus FF, Forman A, Kesmodel US, Rugaard MB, Knudsen RK, Persson EK, Sundtoft I, Uldbjerg N. Breastfeeding after early discharge following planned cesarean section. Eur J Midwifery. 2023 Dec 7;7:38. doi: 10.18332/ejm/173089. PMID: 38075381; PMCID: PMC10701761.

Aabakke AJM, Petersen TG, Wøjdemann K, Ibsen MH, Jonsdottir F, Rønneberg E et al. Risk factors for and pregnancy outcomes after SARS-CoV-2 in pregnancy according to disease severity: A nationwide cohort study with validation of the SARS-CoV-2 diagnosis. Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica. 2023 mar.;102(3):282-293. Epub 2023 jan. 25. doi: 10.1111/aogs.14512

Damm MF, Jørgensen ML, Eklund MV, Hvidtjørn D, Prinds C. Carrying Death: A Qualitative Study of Women's Bodily Perceptions After Their Baby Died in Utero. Omega (Westport). 2023 Jul 26:302228231190544. doi: 10.1177/00302228231190544. Epub ahead of print. PMID: 37493011.

Prinds C, Timmerman C, Hvidtjørn D, Ammentorp J, Christian Hvidt N, Larsen H, Toudal Viftrup D. Existential aspects of parenthood transition seen from the health professionals' perspective - an interview and theatre workshop study. Sex Reprod Healthc. 2023 Jul 3;37:100884. doi: 10.1016/j.srhc.2023.100884. Epub ahead of print. PMID: 37454585.

Prinds C, Hvidt NC, Schrøder K, Stokholm L, Rubin KH, Nohr EA et al. Prayer and meditation practices in the early COVID-19 pandemic: A nationwide survey among Danish pregnant women. The COVIDPregDK study. Midwifery. 2023 aug.;123:103716. Epub 2023 maj 7. doi: 10.1016/j.midw.2023.103716

Bekker P, Miland-Samuelsen AR, Smerdel MP, Schnack TH, Lauszus FF, Karstensen SH. Sertoli-Leydig cell tumor: A clinicopathological analysis in a comprehensive, national cohort. International Journal of Gynecological Cancer. 2023 dec. 4;33(12):1921-1927. doi: 10.1136/ijgc-2023-004945

Mohsen FAT, Lauszus FF, Lauritsen MB, Kesmodel US. Gestational diabetes mellitus og autismespektrumforstyrrelse hos barnet. Ugeskrift for Læger. 2023 jan.;185(1):47-50. V04220289.

Prinds C, Steinfeldt VØ, Larsen C, Rosenbæk F, Hvidt NC. Klædt på til at tale om livet og døden. En spørgeskemaundersøgelse blandt sundhedsprofessionelle i ældreplejen i Danmark. Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund. 2023 jun. 20;20(38):87-103. doi: 10.7146/ffss.v20i38.131953

Timmermann C, Prinds C, Hvidt EA, Hvidt NC, Lau ME, Ammentorp J. Stimulating existential communication – first steps towards enhancing health professionals' reflective skills through blended learning. *PEC Innovation*. 2023 dec.;2:100121. doi: 10.1016/j.pecinn.2023.100121

Foredrag

Dansk Gynækologisk Cancer Gruppens årsmøde, Vejle, Marts 2023 Bekker P, Miland-Samuelsen A, Karstensen SH. Ovarian Sertoli-Leydig cell tumor in Denmark.

Præsentation af universitets pædagogisk projekt 21.Juni 2023: Vejledning af klynger. Et udviklingsprojekt om peer-feedback i vejledningssituationer på kandidatuddannelsen (cand.cur, SDU)

FALGON, Middelfart, November 2023. Sven H Karstensen. Sex cord-stromal cell tumors – associated cancers and the molecular landscape of adult granulosa cell tumor.

Bevillinger, priser og anerkendelse

Knud Eriksens Mindefond 35.000kr til Karsten Kaisers Ph.d. studie

Om os

Medicinsk Forskningsenhed er tilknyttet Medicinske Sygdomme, Sygehus Sønderjylland, og beskæftiger sig med et bredt spektrum af forskning inden for de intern medicinske, molekylærdiagnostiske, palliative og organisatoriske områder. Enheden er tilknyttet Institut for Regional Sundhedsforskning på Syddansk Universitet.

Vi bedriver forskning i et bredt fagligt felt med en multidisciplinær tilgang med brug af både kvalitative og kvantitative forskningsmetoder. Derfor rummer forskningsenheden også rig tværfaglighed, og har forskere med lægefaglig baggrund, sygepleje, ernæring, biokemi og personlig medicin, organisationsudvikling m.v.

I Medicinsk Forskningsenhed fokuserer vi strategisk på forskning i telemedicinske løsninger, og prioriterer det tværsektorielle samarbejde. Enheden samarbejder desuden sammen med kandidatstuderende, forskningsårsstuderende og kliniske fagpersoner, der ønsker at bedrive forskning. Vi tilbyder, et læringsmiljø hvor der både er ph.d. studerende og seniorforskere med kompetencer inden for de kvantitative og kvalitative forskningsmetoder.

Vores mission og vision

Mission

Sønderjylland tilbyder den bedste behandling i multisygdom.

Vision

Innovativ forskning i fællesskab med sønderjyder for den bedste behandling af multisygdom.

Forskere i enheden

Forskningsleder, lektor og seniorforskere

- Frans Brandt Kristensen, Forskningsleder i Medicinsk Forskningsenhed, Cand.med. og cheflæge, lektor, ph.d.
- Vibeke Andersen, Forskningsleder i Molekylærdiagnostisk og Klinisk Forskningsenhed, Cand.med., professor, ph.d.

Kliniske fagpersoner

- Leah Sejrup Christensen, klinisk sygeplejespecialist, Cand.cur.
- Tina Jacobsen, sårsygeplejerske, stud.cand.cur APN, MFE

Ph.d.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Anders Nikolai Ørsted Schultz, Cand.med.
- Mariam Safi, Cand.scient.san.publ.
- Jan Kampmann, Cand.med.
- Silja Hvid Overgaard, Cand.scient. i human ernæring
- Karen Mai Møllegaard, Cand.scient. i biokemi
- Laura Gregersen, Cand.scient. i klinisk ernæring
- Zainab Hikmat Cand.scient. i biomedicin

Ph.d.-studerende med medvejleder i enheden

- Eithne Hayes Bauer, Cand.cur.
- Anja Fejrskov Severino, Cand.scient. i folkesundhedsvidenskab

Post. doc.

- Dorota Paulina Küttel, Cand.med.

Øvrige

- Donna Wolff, ph.d., Cand.scient.san.publ., registerforsker, datamanager
- Kathrin Söderberg, forskningssekretær
- Klara Riber, forskningsårsstuderende
- Helene Wiencke Lund, prægraduat
- Pernille Dyhre Jessen, prægraduat
- Asang Chun Tai, kandidatstuderende

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- Jessica Pingel, Cand.scient. in Sports and Health, lektor, ph.d., seniorforsker, januar 2024

Det har vi opnået i 2023, vores mål for 2024

I 2023 har forskningsenheden fejret hele tre ph.d. forsvar. Silja Hvid Overgaard forsvarede sin ph.d. omhandlende prognostiske faktorer for kronisk inflammatoriske sygdomme. Jan

Kampmann forsvarede sin ph.d. omkring behandling og konsekvenser af kronisk nyresygdom baseret på en nyetableret kohorte, og Mariam Safi har efterfølgende forsvaret sin ph.d. omkring resiliens i sundhedsvæsnet.

Enhedens fokusområder

Nyresygdom

I den nyremedicinske forskning vil vi fortsat have fokus på registerforskning. Med afsæt i KidDiCo-kohorten har artiklen omkring prævalens og incidens af kronisk nyresygdom, samt artiklen omkring patienter med kronisk nyresygdom som ses af en nefrolog til ambulantly opfølgning, har bidraget med vigtig viden og omtale.

Organisatorisk Resiliens

For Medicinsk Forskningsenhed har det været særligt vigtigt at arbejde med organisatorisk resiliens, da det er et af værktøjerne, der kan være med til at skabe en mere robust organisation, der er rustet til at imødegå fremtidens udfordringer. I 2023 har vi haft fokus på vores ambulatoriefunktioner og optimering af patient flow samt arbejdsgange. På baggrund af arbejdet i Mariam Safis ph.d. afhandling har vi bl.a. ændret på henvisningspraksis og justeret på organiseringen, så der bliver bedre mulighed for at konferere på tværs af specialer og faggrupper.

Tidlig opsporing af cancer

Vi er gået i gang med et større forskningsprojekt 'Rettidig opsporing og udredning af kræftsygdom blandt patienter som ikke håndteres via de etablerede kræftpakkeforløb – en samskabende indsats - projekt OPSPOR'. Formålet med OPSPOR projekt er at forbedre opsporing og udredning af kræftsygdom blandt patienter som ikke håndteres via de etablerede kræftpakkeforløb. Projektet er et tværsektorielt samarbejde, og vil føre til udvikling og pilotafprøvning af en indsats til tidligere opsporing og diagnosticering af kræftsygdom i denne patientgruppe.

Molekylær diagnostik

Professor Vibeke Andersen er blevet scientific advisor på et EU-projekt, MiGut, der handler om tarmens funktion og hvordan vi kan holde os raske.

Internationalt samarbejde

Medicinsk Forskningsenhed har styrket sit internationale samarbejde gennem besøg af to fremtrædende forskere, Anthony C. Smith, professor fra Queensland University i Australien, og Kenji Momo, professor fra Showa University, Tokyo i Japan. Vi har desuden været repræsenterede på flere internationale kongresser. Ph.d.-studerende Anders Nikolai Ørsted Schultz præsenterede sin forskning i Californien, omkring patient- og pårørendes holdninger til telemedicin, og præ-ph.d. studerende Leah Sejrup Christensen har været på Island for at præsentere sit speciale om patienter og sundhedsprofessionelles interaktioner i fællesambulatoriet DIA/NEFA. Ph.d.-studerende Zainab Hikmat har været i Glasgow, Skotland for at præsentere sin forskning om genudtryk i tarmvæv og Ph.d.-studerende Eithne Hayes Bauer har været i Dublin for at fremlægge sin forskning omkring telemedicin i palliation. Ph.d.-studerende Mariam Safi præsenterede sin forskning på konferencen for Resilience Health Care Society i Florida og afholdte også en workshop om resilience-metoder ved University of Florida. I 2024 vil forskningsenheden fortsætte sit fokus på internationalt samarbejde og net-working. Derudover vil der dedikeres en særlig indsats for fundraising, dette for at sikre midler til nye forskningsprojekter og banebrydende initiativer, herunder OPSPOR-projektets implementering og videreudvikling.

Publikationer 2023

Chinese Inflammatory Bowel Disease Genetics Consortium, FinnGen, International Inflammatory Bowel Disease Genetics Consortium. Genetic architecture of the inflammatory bowel diseases across East Asian and European

ancestries. *Nature Genetics*. 2023 maj;55:796-806. doi: 10.1038/s41588-023-01384-0
Harringer EOS, Durack J, Piceno Y, Andersen V, Lynch SV. Gluten Degradation by the Gut Microbiota of Ulcerative Colitis Patients. *Microorganisms*. 2023 jan.;11(1):12. Epub 2022 dec. 21. doi: 10.3390/microorganisms110100

Macauda A, Briem K, Clay-Gilmour A, et al. Identification of novel genetic loci for risk of multiple myeloma by functional annotation. *Leukemia*. 2023;37(11):2326-2329. doi:10.1038/s41375-023-02022-8

Stensballe A, Bennike TB, Ravn-Haren G, Mortensen A, Aboo C, Knudsen LA et al. Impaired Abcb1a function and red meat in a translational colitis mouse model induces inflammation and alters microbiota composition. *Frontiers in Medicine*. 2023 jul. 31;10:1200317. doi: 10.3389/fmed.2023.1200317

Andersen V, Bennike TB, Bang C, Rioux JD, Hébert-Milette I, Sato T et al. Investigating the Crime Scene: Molecular Signatures in Inflammatory Bowel Disease. *International Journal of Molecular Sciences*. 2023 jul.;24(13):11217. doi: 10.3390/ijms241311217

Clavero E, Sanchez-Maldonado JM, Macauda A, Ter Horst R, Sampaio-Marques B, Jurczynski A et al. Polymorphisms within Autophagy-Related Genes as Susceptibility Biomarkers for Multiple Myeloma: A Meta-Analysis of Three Large Cohorts and Functional Characterization. *International Journal of Molecular Sciences*. 2023 maj 9;24(10):8500. doi: 10.3390/ijms24108500

Mehta KM, Petersen KL, Goodman S, Sørensen HT, Bøgsted M, Olesen JD et al. The Danish-American Research Exchange (DARE): a cross-sectional study of a binational research education program. *BMC Medical Education*. 2023 feb. 6;23(1):96. doi: 10.1186/s12909-023-04002-z

Acencio ML, Ostaszewski M, Mazein A, Rosentiel P, Aden K, Mishra N et al. The SYSCID map: a graphical and computational resource of molecular mechanisms across rheumatoid arthritis, systemic lupus erythematosus and inflammatory bowel disease. *Frontiers in Immunology*. 2023 nov.;14:1257321. doi: 10.3389/fimmu.2023.1257321

Safi M, Clay-Williams R, Ursin Grau T, Brandt F, Ravnborg Thude B. FRAM and LEAN as tools for describing and improving the referral process between outpatient clinics in a Danish Hospital: Complementary or conflicting? *Safety Science*. 2023 okt.;166:106230. doi: 10.1016/j.ssci.2023.106230

Hayes Bauer E, Schultz ANØ, Brandt F, Smith AC, Bollig G, Dieperink KB. Patient and families' perspectives on telepalliative care: A systematic integrative review. *Palliat Med*. 2023 Dec 19:2692163231217146. doi: 10.1177/02692163231217146. Epub ahead of print. PMID: 38112009

Kampmann JD, Heaf JG, Mogensen CB, Mickley H, Wolff DL, Brandt F. Prevalence and incidence of chronic kidney disease stage 3-5 - results from KidDiCo. *BMC Nephrology*. 2023;24(1):17. doi: 10.1186/s12882-023-03056-x

Hunderup MM, Kampmann JD, Kristensen FB, Hafsum M. The short-term effect of hemodialysis on the level of high-sensitive cardiac troponin T - A systematic review. *Semin Dial*. 2023 Oct 1. doi: 10.1111/sdi.13178. Epub ahead of print. PMID: 37779378.

Cheek C, Hayba N, Richardson L, Austin EE, Francis Auton E, Safi M et al. Experience-based codesign approach to improve care in Australian emergency departments for complex consumer cohorts: the MyED project protocol, Stages 1.1-1.3. *BMJ Open*. 2023 jul. 5;13(7):e072908. doi: 10.1136/bmjopen-2023-072908

Hayba N, Cheek C, Austin E, Testa L, Richardson L, Safi M, Ransolin N, Carrigan A, Harrison R, Francis-Auton E, Clay-williams R. Strategies to Improve Care in the Emergency Department for Culturally and Linguistically Diverse Adults: a Systematic Review. *J. Racial and Ethnic Health Disparities* (2023). <https://doi.org/10.1007/s40615-023-01876-z>

Christensen KM, Skjøt-Arkil H, Kjeldsen LJ, Kampmann JD. The lack of transparency regarding the phosphate content of drugs. *International Journal of Clinical Pharmacy*. 2023 aug.;45:1019-1021. Epub 2023 maj 23. doi: 10.1007/s11096-023-01594-w

Stensballe A, Bennike TB, Ravn-Haren G, Mortensen A, Aboo C, Knudsen LA et al. Impaired Abcb1a function and red meat in a translational colitis mouse model induces inflammation and alters microbiota composition. *Frontiers in Medicine*. 2023 jul. 31;10:1200317. doi: 10.3389/fmed.2023.1200317

Ørsted Schultz AN, Petersen SR, Fibieger T, Kampmann JD, Bauer EH. Feasibility and First Experiences from an Online Kidney School for Patients with Chronic Kidney Disease. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2023 jan.;20(1):864. doi: 10.3390/ijerph20010864

Bauer, E. H., Schultz, A. N. Ø., Kristensen, F. H. B., & Smith, A. C. (2023). Patient and family perspectives on telepalliative care - Results of an integrative review: Perspectives on palliative care. Poster session præsenteret på 16th International Family Nursing Conference (IFNC16), Dublin, Irland.

Schultz, A. N. Ø., Honnens, S., Söderberg, K., Bauer, E. H., Kidholm, K., Christensen, R., Kampmann, J. D., Christiansen, A., & Kristensen, F. H. B. (2023). Patients' Preferences for telehealth outpatient consultations and healthcare professionals' opinions of suitability for their patients: a single centre survey. *Journal of the International Society for Telemedicine and eHealth*, 11(eS1), 12

Tildelte eksterne fondsmidler 2023

Grant Authorities	Applicant	Amount DKK	Type of grant (Ph.d./postdoc, Research project, Other)	Project
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Maja Graves Rosenkilde, Forskningsårsstuderende	53.410	Research Project	Effekt af tobaksrygning på klinisk respons hos patienter i biologisk behandling for kroisk inflammatorisk sygdom
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Klara Riber Eggers, Forskningsårsstuderende	40.000	Research Project	The body mass index (BMI) of patients with chronic inflammatory disease (CID) as a predictor of the response to biologic treatment
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Heidi Lyng Søfelt, datamanager	40.000	Research Project	Brug af eksisterende biologisk materiale til forskning i biomarkører inden for Inflammatory Bowel Disease (IBD) – et dansk registerbaseret studie
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Jan Kampmann, Forskningsansvarlig overlæge	50.000	Research Project	Kidney Disease Cohort Denmark (KidDiCoDK)
Region Syddanmark (SydKip)	Frans Brandt Kristensen, Forskningsleder	1.774.000	Research Project	Projekt OPSPOR- Rettidig og udredning af kræftsygdom blandt patienter som ikke håndteres via de etablerede kræftpakker
Fri og Strategisk Forskningspulje, Region Syddanmark	Trine Andresen, post. doc.	891.000	Research Project	Optimere behandlingen for patienter med kronisk inflammatorisk tarmsygdom
Aage og Johanne Hansens Fond	Trine Andresen, post. doc.	500.000	Research Project	Optimere behandlingen for patienter med kronisk inflammatorisk tarmsygdom
Fabrikant Mads Clausens Fond	Dorota Küttel, MD, ph.d.	1.000.000	Research Project	Optimere behandlingen for patienter med kronisk inflammatorisk tarmsygdom
Firma Ropca	Dorota Küttel, MD, ph.d.	3.000.000	Research Project	Arthur Service, vedligeholdelse og softwarelicens
I alt		7.348.410		

Om os

Ortopædkirurgisk Forskningsenhed er en tværfaglig og tværsektoriel enhed med forskere, som har deres faglige baggrund inden for ortopædkirurgi (SHS), Institut for Molekylær Medicin (SDU), Institut for biokemi og molekylær biologi (SDU), sygepleje og sundhedsvidenskab (SDU).

Forskningsområderne spænder over traditionel klinisk forskning, translationel forskning omkring stamcelle behandling og senerekonstruktion samt kvalitativ forskning inden for det ortopædkirurgiske område.

Herudover fokuserer vi også på forskning i brugen af ultralyd til bestemmelse af muskelfunktionen i et tværsektorielt samarbejde med Institut for Mekanik og Elektronik ved SDU Alsion.

Forskningsenheden samarbejder også med andre enheder på SHS, herunder billeddiagnostisk afdeling omkring kvantitativ analyse af fedtinfiltration i muskulatur vha. MR skanning. Enheden består både af studerende og seniorforskere med kompetencer indenfor kvantitative, biomedicinske og kvalitative metoder.

Vores mission og vision

- At være førende inden for definerede forskningsområder regionalt og nationalt
- At skabe grundlag for evidensbaserede patientforløb og behandling
- At skabe regional gennemslagskraft
- At understøtte forskning på tværs af faggrupper
- At skabe samarbejde lokalt, regionalt, nationalt og internationalt inden for ortopædkirurgisk forskning
- At rekruttere forskere, herunder adjungerede professorer
- At inddrage og fremme involvering af patienter og pårørende i forskningen
- At fastholde og eventuelt udbygge afdelingens specialiserede funktioner igennem forskningen

- At fastholde forskere i det ortopædkirurgiske speciale på Sygehus Sønderjylland

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2023:

- Professor, Overlæge, Ph.d. Lars Henrik Frich – siden 07.2021
- Lektor, Overlæge, Ph.d. Jesper Schønnemann – siden 10.2022
- Post Doc Eva Kildall Hejbøl – siden oktober 2021
- PhD Mariana Cartuliales -siden september 2023

Ph.d.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Cand. med., læge Kevin Heebøll Nygaard – siden 09.2022

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- Bahne Paul Thomsen (Januar 2024)
- Benjamin Czichy (Januar 2024)
- Stephanie Wej Andkjær (sommer 2024)

Det har vi opnået i 2023, vores mål for 2024

Forskningsenheden er nu etableret (BE), den arbejder (DO), men mangler at fremvise forskningsresultater i større stil (SAY).

Forskningsenheden har nu tilkæmpet sig gode lokaler til forskning i Både Aabenraa og i Sønderborg.

Forskningsenheden er involveret i både klinisk og eksperimentel forskning:

Klinisk Forskning:

Der er nu etableret et samarbejde med SDU-Alsion omkring speckle ultralydsskanning.

Forskningsenheden har opstartet sin første ph.d. studerende Kevin Nygaard med Lektor Jesper Schønnemann som hovedvejleder.

Stud. Med. Jeanet Warming Lorenzen færdiggjorde i september 2023 sit speciale på SHS med titlen: Shoulder Arthroplasty after Proximal Humerus Fracture. A register study based on PROMS.

Eksperimentel forskning:

Stud. Med. Stephanie Wej Andkjær afleverer januar 2023 sit speciale, som er udført på Institut for Molekylær Medicin (IMM) omkring fibrose og fibrosebehandling af rotator cuff muskulatur.

Stud. Med. Parwanah Mahmoudi er i slutfasen omkring sit speciale, som er udført på Institut for Molekylær Medicin (IMM) omkring muskel regeneration efter eksperimentel rotator cuff læsion og stamcelle behandling.

Forskningsenhedens eksperimentelle rotator cuff model er nu udbygget til test af celledyrkning, stamcelle behandling og studier af arvelighed af rotator cuff sygdom.

Der er etableret samarbejde med SDU (Institut for biokemi og molekylær biologi) omkring 3-D print af senevæv til forstærkning/erstatning af rotator cuff degenererede sener.

Der er etableret samarbejde med billeddiagnostisk afdeling på SHS omkring analyser af MR skanninger mhp. at digitalisere/kvantificere fedtinfiltration i muskulaturen.

Planen for 2024 er:

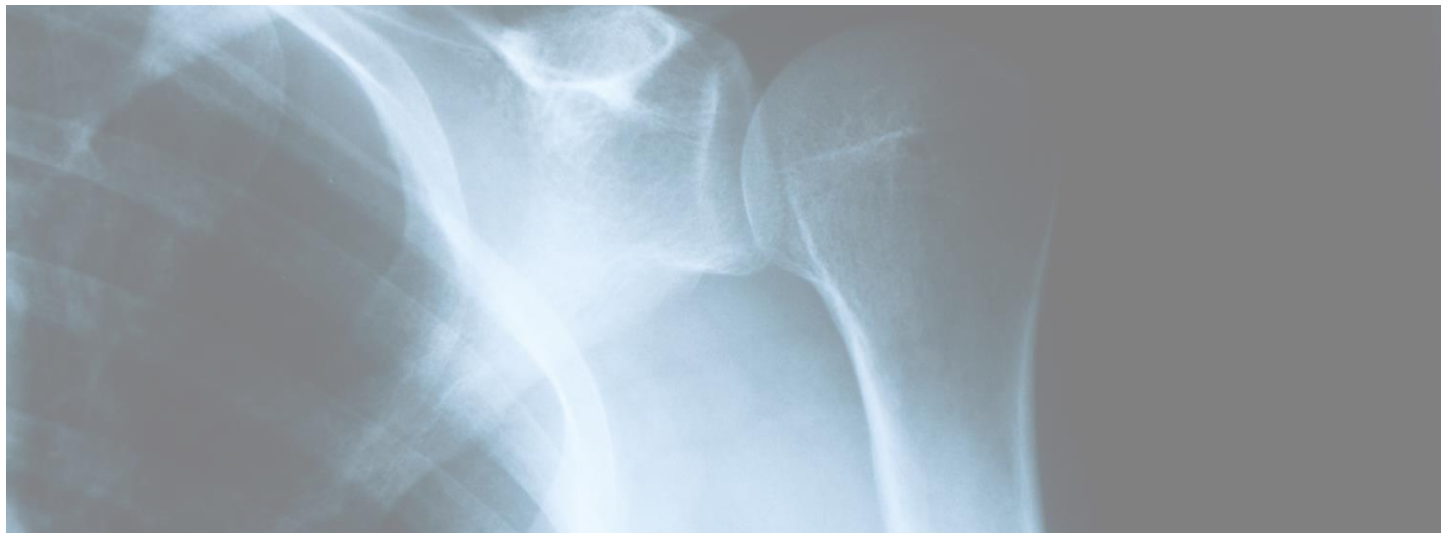
At være repræsenteret ved nationale kongresser med min. 3 foredrag og 1-2 poster.

Opstart af forskning med 2 HU læger på SHS Ansættelse/samarbejde med post.doc. omkring avancerede ultralydsskanninger af kliniske kohorter.

Opstart af yderligere 1-2 ph.d. studerende.

Opstart af 3-4 kandidatspeciale studerende inden for medicin og molekylærmedicin.

Introlæge forskning er ønskelig.

Publikationer 2022

Thorning M, Lambertsen KL, Skov CD, Frich LH, Jensen HB, Holsgaard-Larsen A et al. Criterion validity of muscle strain analyses of skeletal muscle function in patients with multiple sclerosis. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*. 2023 feb.;70:104478. doi: 10.1016/j.msard.2022.104478

Thomsen BP, Lykkeberg LG. Simultaneous Achilles tendon rupture and medial malleolus fracture. *Ugeskr Laeger*. 2023 May 22;185(21):V09220571. Danish. PMID: 37264883.

Tildelte eksterne fondsmidler 2022

Åse og Ejnar Danielsens fond med kr. 200.000 (Lars Henrik Frich og Eva Kildall Hejbøl)

Øvrige aktiviteter:

Ph.d. studerende Kevin afhold foredrag ved årskongressen i Dansk Ortopædisk Selskab med titlen: Adjusting perioperative methadone dose for elderly and fragile hip fracture patients (MetaHip-trial) - an adaptive dose-finding trial.

Hoftesektoren deltager i nationalt projekt omkring antibiotika profylakse i forbindelse med proteseforsyning i hofter og knæ (v. Jens Knoke)

Podcast for det europæiske selskab for skulder og albue kirurgi (SECEC): Myogenic potency of supraspinatus muscle stem cells in tear condition (v. Lars Henrik Frich)

Om os

Vi er en mindre forskningsenhed, som er knyttet til patologi på SHS. Vores primære områder er kræftsygdomme, diagnostisk af samme og digital patologi med kunstig intelligens.

Vores mission og vision

Forskningsenheden Patologi er præget af samarbejde, høj faglighed og hjælpsomhed. Vi vil gennem forskning fremme rationel udnyttelse af patologi og digital patologi, og være med til at sikre vores patienter den korrekte og nyeste diagnostik.

Forskere i enheden

Professor, cheflæge, dr.med. Niels Marcussen
– siden 2021

Ph.d.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Ph.d. studerende læge Mikkel Straarup
Thagaard – start 2023

Ph.d.-studerende med medvejleder(e) i
enheden

- Læge Minne Line Nedergaard Mikkelsen –
siden 2021

- Læge Sven Hoedt Kristensen – start 2022

Det har vi opnået i 2023, vores mål for 2024

- Opstart af ph.d. på afdelingen
- Forskningsmæssigt samarbejde med SVS
- Lærebogsprojekt
- Forskningstræningsprojekter for læger i uddannelsesstillinger

Mål 2024:

- Brug af AI
- Opstart af NGS
- Færdiggøre bogprojekt

Publikationer 2023

Rasic D, Korsgaard N, Marcussen N, Precht Jensen EM. Diagnostic utility of combining PRAME and HMB-45 stains in primary melanocytic tumors. *Annals of Diagnostic Pathology*. 2023 dec.;67:152211. doi: 10.1016/j.anndiag-path.2023.152211

Tildelte eksterne fondsmidler 2022

Region Syddanmarks pulje for Fri og Strategisk
Forskning, kr. 793.000

Knud og Edith Eriksens Mindefond, kr. 50.000

Om os

Afdelingen for hjerne- og nervesygdomme har tilknyttet professor og ph.d. studerende. Der er en fokuseret forskningsenhed i Neurologi, som blandt andet forsker i Multipel Sclerose (MS), herunder specielt ætiologi, diagnostik og behandling. Der er ugentlige videokonferencer mellem MS klinikkerne i Region Syd, hvor specifikke problemer og indikation for behandling diskuteres. Biomarkørundersøgelser foretages i samarbejde med klinisk kemisk afdeling på Sygehus Sønderjylland samt Sygehus Lillebælt.

Gennem de seneste år er flere Ph.d. forløb blevet gennemført inden for rehabilitering af MS patienter og dette har fortsat stort fokus. Endelig foretages epidemiologiske og registerforsknings studier i samarbejde med Dansk Scleroseregister.

Andre forskningsområder er apopleksi/stroke, hvor Ph.d. studerende udfører et klinisk studie af præhospitalsfunktionen i relation til stroke. Endelig pågår epidemiologiske og ætiologiske studier af transitorisk global amnesi, stamcelle forskning, immunologisk og radiologisk forskning specielt i relation til MS.

Vores mission og vision

Ud fra patientnære kendte problemstillinger iværksætte forskningsprojekter, der giver optimale muligheder for at levere et fagligt relevant neurologisk udrednings- og behandlingstilbud af bedste kvalitet til glæde for alle borgere gennem dialog og dygtighed.

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2023: Professor, Overlæge, dr.med. Thor Petersen siden 2020.

Ph.d. studerende med medvejleder(e) i enheden

- Læge Jane Sterndorff Winkel startede oktober 2023 i ph.d. forløb med titlen: Definere aktiv progressiv multipel sklerose: Klinisk og paraklinisk evaluering af B-celle depleterende behandling til aktivt

progredierende multipel sclerose (DAProMS).

- Ph.d. studerende, cand.scient. Anders Toftegaard Boysen startede september 2021 og er indskrevet ved Aarhus Universitet. Titlen er: "Cellebaseret behandling af patienter med multiple sclerosis".
- Læge Linda Karin M Sundvall Germeys startede juni 2023 som forskningsassistent.

Det har vi opnået i 2023, vores mål for 2024

Under projektet "Prehospital Stroke Care" er første fase af studiet med video til stroke-visitering gennemført med en pilot-trial på Sygehus Sønderjylland og tilsvarende præhospitale optageområde. Data forventes publiceret i løbet af 2024. Projektet er derudover blevet præsenteret på flere konferencer: EUSEM, DEMC10 og E-sundhedskonservatoriet med en poster og to orale præsentationer. I 2024 bliver projektet tilpasset og implementeret på flere hospitaler til indsamling af data til det store randomiserede studie.

Det cellebaserede behandlings projekt har opnået tilladelse fra etisk komite til en tillægsprotokol og dette studie er også anmeldt til fortegnelsen. Laboratoriearbejdet er videreudviklet med optimering af cellekulturer og produktion af ekstracellulære vesikler. Dette har muliggjort fremstilling af stamceller fra en urinprøve i stedet for fedtsugning fra maveskindet til produktion af stamceller og de første MS patienter og raske kontrolpersoner er startet i dette projekt december 2023.

I relation til studiet af progression ved MS i behandling med B-celle depleterende medikamenter, rituximab og ocrelizumab er vi nu startet det ledsagende observationsstudie. Undersøgelserne vil specielt have fokus på at registrere det immunologiske respons og kliniske tilstand hos MS-patienter behandlet med B-celle depleterende medicin og sammenligne disse resultater over for en progredierende gruppe MS-patienter, der ikke får denne medicin. Jane Sterndorff Winkel

er blevet indskrevet på ph.d. skolen i Odense og projektet er godkendt ved etisk komite og anmeldt til fortegnelsen.

Læge Linda Sundvall har i sine foreløbige resultater baseret på MR-skanninger og blodprøver fundet indikation for, at sygdomsramte områder i hjernen hos MS-patienter har betydelige ændringer i blodcirkulationen og ilttilgængeligheden i hjernevævet. En artikel er under sidste revisionindsendelse og to under udarbejdelse.

Medicinstuderende Mette Rahr har siden sommeren 2021 foretaget undersøgelser under titlen: Klinisk og paraklinisk evaluering af behandlingen ved Multiple Sclerose. Forud var indhentet tilladelse fra etisk komite og anmeldelse til fortegnelsen. Inklusionen er afsluttet efter 107 patienter er blevet undersøgt. Yderligere kontrol af sygdomsudvikling foretages før artikel endelig udfærdiges.

Læge Olha Zhygynas, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave foretaget retrospektivt studie på patienter indlagt under diagnosen akut hukommelsestab gennem de seneste år. Resultaterne blev fremlagt i foråret 2023 og blev efterfølgende godkendt i relation til speciallægeuddannelsen.

Læge Muhammad Adil, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ønsket at foretage en audit af implementeringsgraden af de nye behandlingsprincipper ved intrakraniell hæmorrhagi (ICH) fra januar 2021 til juni 2022. Herudover at vurdere lokaliseringen af blødningen, relation til forudgående medicinering, forløbet og tilstanden efter 3 måneder i relation til en tilsvarende opgørelse fra 2017. Tilladelse er indhentet fra juridisk afdeling, Region Syd og anmeldt til fortegnelsen. Cirka 150 patienter vil indgå og resultaterne skal fremlægges mundtlig i foråret 2024.

Læge D M Anusha Udayanthi K Dissanayake, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, vil som forskningsopgave ud fra en patientbeskrivelse gennemgå generelle principper for beskrivelse af bevidsthedstab,

årsager hertil, udredning, behandling og forløb. Resultaterne vil blive præsenteret i foråret 2024.

Læge Mario Ranjeevan Sri Ranjan, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ønsket ud fra en patienthistorie, at beskrive sygdommen neuroborreliose. Resultaterne blev præsenteret i foråret 2023 og blev efterfølgende godkendt i relation til speciallægeuddannelsen. Kasuistik er indsendt til ugeskrift for læger. Læge Aftab Aziz, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ønsket ud fra en patienthistorie, at beskrive sygdommen neurosarcoïdose. Resultaterne vil blive præsenteret i foråret 2024.

Et medicinalfirmasponsoreret studie er afsluttet. Ud over dette deltager afdelingen i det nationale B-celle depleterende projekt med sammenligning af præparaterne ocrelizumab og rituximab hos attackvise og progredierende MS sponsoreret af de Danske Regioner. Under ledelse af Matthias Kant er inklusionen foregået ud over den forventede plan, således følges nu 43 patienter og flere vil blive inkluderet.

Vores udenlandske samarbejde med professor Christian Muchardt, Sorbonne Universitet, afdelingen for epigenetik, har resulteret i en artikel af 35 MS patienters epigenetiske undersøgelsesresultater og denne er indsendt til bioRxiv (10). Yderligere vil en artikel blive indsendt i starten af januar 2024.

Ph.d. studerende Anders Toftegaard Boysen har været på Oxford Universitet og her samarbejdet med henblik på videreudvikling af nye undersøgelsesmetoder i relation til stamceller. Endelig har forskningsenheden en eller flere repræsentanter i RKKP, styregruppen for DanNORMS, medicinerådet, etisk komite, undervisere knyttet til lægeuddannelsen i Esbjerg, og fungeret som reviewer og medlem i bedømmelsesudvalg.

Publikationer 2023

Riemenschneider M, Hvid LG, Ringgaard S, Nygaard MKE, Eskildsen SF, Gaemelke T et al. Investigating the potential disease-modifying and neuroprotective efficacy of exercise therapy early in the disease course of multiple sclerosis: The Early Multiple Sclerosis Exercise Study (EMSES). *Multiple Sclerosis Journal*. 2022 sep.;28(10):1620-1629. doi: 10.1177/13524585221079200

Publikationer

Riemenschneider M, Hvid LG, Petersen T, Stenager E, Dalgas U. Exercise Therapy in Early Multiple Sclerosis Improves Physical Function But Not Cognition: Secondary Analyses From a Randomized Controlled Trial. *Neurorehabilitation and Neural Repair*. 2023 maj;37(5):288-297. Epub 2023 mar. 10. doi: 10.1177/15459683231159659

Hansen JS, Gustavsen S, Roshanifath H, Kant M, Biering-Sørensen F, Andersen C et al. Cannabis-Based Medicine for Neuropathic Pain and Spasticity: A Multicenter, Randomized, Double-Blinded, Placebo-Controlled Trial. *Pharmaceuticals*. 2023 jul. 28;16(8):1079. doi: 10.3390/ph16081079

Hansen JS, Boix F, Hasselstrøm JB, et al. Pharmacokinetics and pharmacodynamics of cannabis-based medicine in a patient population included in a randomized, placebo-controlled, clinical trial. *Clin Transl Sci*. Published online

December 6, 2023. doi:10.1111/cts.13685 The risk of secondary progressive multiple sclerosis is geographically determined but modifiable. Sifat Sharmin et al. *Brain* 2023 DOI: 10.1093/brain/awad218

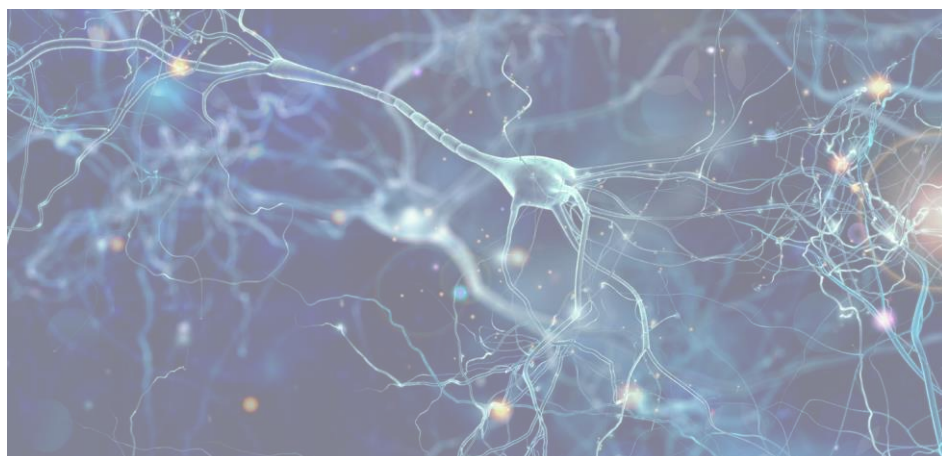
Hegen H, Berek K, Cavalla P, et al. Diagnostic value of kappa free light chain index in patients with primary progressive multiple sclerosis - a multicentre study. *Front Immunol*. 2023;14:1327947. Published 2023 Dec 19. doi:10.3389/fimmu.2023.1327947 Rituximab vs Ocrelizumab in Relapsing-Remitting Multiple Sclerosis. Izanne Roos, Matthias Kant et al. *JAMA Neurol* 2023; Aug 1;80(8):789-797. doi: 10.1001/jamaneurol.2023.1625

Roar M, Nielsen ARH, Berg JM, Sirakov G, Stilund M, Schäfer J et al. Discontinuation of dimethyl fumarate in multiple sclerosis - a nationwide study. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*. 2023 dec.;80:105127. doi: 10.1016/j.msard.2023.105127

Buron MD, Christensen JR, Pontieri L, Joensen H, Kant M, Rasmussen PV et al. Natalizumab treatment of multiple sclerosis — a Danish nationwide study with 13 years of follow-up. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*. 2023 jun.;74:104713. doi: 10.1016/j.msard.2023.104713

Tildelte eksterne fondsmidler 2023

Prehospital Stroke Care har i 2023 opnået støtte fra Fabrikant Mads Clausens Fond på 200.000 DKK

Øvrige publikationer

Hedegaard BS, Bork CS, Kanstrup HL, Thomsen KK, Heitmann M, Bang LE et al. Genetic testing increases the likelihood of a diagnosis of familial hypercholesterolaemia among people referred to lipid clinics: Danish national study. *Atherosclerosis*. 2023 maj;373:10-16. doi: 10.1016/j.atherosclerosis.2023.04.003

Khalil MRE, Hartvigsen CM, Bak Thorsen P, Møller JK, Uldbjerg N. Maternal age and body mass index as risk factors for rectovaginal colonization with group B streptococci. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*. 2023 apr.;161(1):303-307. Epub 2022 sep. 10. doi: 10.1002/ijgo.14449

Miceikaite I, Fagerberg C, Brasch-Andersen C, Topping PM, Kristiansen BS, Hao Q et al. Comprehensive prenatal diagnostics: Exome versus genome sequencing. *Prenatal Diagnosis*. 2023 aug.;43(9):1132-1141. Epub 2023 jun. 25. doi: 10.1002/pd.6402

Walløe S, Bogh SB, Birkeland SF, Pedersen LK, Lykkebo AW, Andersen LLT et al. Using complaints from obstetric care for improving women's birth experiences: a cross sectional study. *BMC Pregnancy and Childbirth*. 2023 dec.;23:705. Epub 2023 okt. 3. doi: 10.1186/s12884-023-06022-5

Garvik OS, Póvoa P, Vinholt PJ, Nielsen SL, Jensen TG, Frederiksen H et al. Detection of infections by computerized capture of peaks in longitudinally measured C-reactive protein levels. *Biomarkers in Medicine*. 2023 nov. 14;17(15):635-642. doi: 10.2217/bmm-2023-0419

Jensen BB, Andersen NS, Wölfel S, Chen M, Paarup HM, Olesen CR et al. Rickettsiosis in Denmark: A nation-wide survey. *Ticks and Tick-borne Diseases*. 2023 nov.;14(6):102236. doi: 10.1016/j.ttbdis.2023.102236

Plantener E, Nanthan KR, Deding U, Damkjær M, Marmolin ES, Hansen LH et al. Impact of COVID-19 Restrictions on Acute Gastroenteritis in Children: A Regional, Danish, Register-Based Study. *Children*. 2023 apr. 29;10(5):816. doi: 10.3390/children10050816

Andersen ML, Zegers FD, Jølvig LR, Knudsen T, Stenager E, Nørgård BM. Patients with multiple sclerosis: COVID-19 related disease activity and hospitalisations based on a nationwide cohort study. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*. 2023 nov.;79:105031. Epub 2023 sep. 25. doi: 10.1016/j.msard.2023.105031

O'Regan E, Svalgaard IB, Sørensen AIV, Spiliopoulos L, Bager P, Nielsen NM et al. A hybrid register and questionnaire study of Covid-19 and post-acute sick leave in Denmark. *Nature Communications*. 2023 okt. 7;14:6266. doi: 10.1038/s41467-023-42048-1

Roos I, Hughes S, McDonnell G, Malpas CB, Sharmin S, Boz C et al. Rituximab vs Ocrelizumab in Relapsing-Remitting Multiple Sclerosis. *JAMA Neurology*. 2023 aug. 14;80(8):789-797. Epub 2023 jun. 12. doi: 10.1001/jamaneurol.2023.1625

Sørensen AIV, Spiliopoulos L, Bager P, Nielsen NM, Hansen JV, Koch A et al. A Danish questionnaire study of acute Diagnostic value of kappa free light chain index in patients with primary progressive multiple sclerosis 14;13:19863. doi: 10.1038/s41598-023-47273-8

Ahnfeldt AM, Aunsholt L, Hansen BM, Hoest B, Jóhannsdóttir V, Kappel SS et al. Bovine colostrum as a fortifier to human milk in very preterm infants – A randomized controlled trial (FortiColos). *Clinical Nutrition*. 2023 maj;42(5):773-783. doi: 10.1016/j.clnu.2023.03.008

Konieczna A, Larsen CP, Jakobsen SG, Okuda T, Moriyama K, Mere WS et al. Suicide trends in Denmark: An ecological study exploring suicide methods from 1995 to 2019. *PLOS ONE*. 2023 dec. 29;18(12):e0296324. doi: 10.1371/journal.pone.0296324

Lester EB, Larsen MJ, Laulund LW, Illum N, Dunkhase-Heinl U, Schrøder HD et al. Ryanodine receptor 1 related myopathy like myopathy responsive to pyridostigmine. *European Journal of Medical Genetics*. 2023 mar.;66(3):104706. Epub 2023 jan. 17. doi: 10.1016/j.ejmg.2023.104706

Nissen LS, Bertelsen J, Lyhne NM, Holm Nielsen S, Hahn P, Holm J et al. Cold steel versus impedance-dependent tissue sealer tonsillectomy – a study protocol for a randomised controlled trial. *Danish Medical Journal*. 2023 nov. 23;70(12):A06230366.

Ahmad AB, Giebner M. Polychondritis recidivans. *Ugeskrift for Læger*. 2023 sep. 4;185(17):V12220793. Epub 2023

Arvig MD, Weile JB, Lindberg M, Wamberg J, Posth S. Fokuseret hjerteultralyd i akut-medicin. *Ugeskrift for Læger*. 2023 okt. 2;185(19):1784-1787. V02230130.

Andersen ML, Jølvig LR, Stenager E, Knudsen T, Nørgård BM. Maternal Multiple Sclerosis and Health Outcomes Among the Children: A Systematic Review. *Clinical Epidemiology*. 2023 mar.;15:375-389. doi: 10.2147/CLEP.S392273

Bjørnhart B, Kristiansen C, Asmussen J, Hansen KH, Wedervang K, Jørgensen TL et al. Clinical impact of venous thromboembolism in non-small cell lung cancer patients receiving immunotherapy. *Thrombosis Research*. 2023 jan.;221:164-172. doi: 10.1016/j.thromres.2022.10.020

Bjørnhart B, Mouritzen MT, Kristiansen C, Schytte T, Wedervang K, Pøhl M et al. 5-Year survival in Danish patients with advanced non-small cell lung cancer treated with immune checkpoint inhibitor monotherapy. *Acta Oncologica*. 2023 aug.;62(8):861-870. doi: 10.1080/0284186X.2023.2238544

Bollig G, Schmidt M, Aumann D, Knopf B. Der Letzte Hilfe Kurs professionell: erste Erfahrungen mit einem eintägigen niedrigschwelligen Palliative Care Fortbildungsangebot für Personal aus dem Gesundheitswesen. *Zeitschrift fuer Palliativmedizin*. 2023;24(1):31-39. doi: 10.1055/a-1905-2423

Boonen A, Webers C, Butink M, Barten B, Betteridge N, Black DC et al. 2021 EULAR points to consider to support people with rheumatic and musculoskeletal diseases to participate in healthy and sustainable paid work. *Annals of the rheumatic diseases*. 2023 jan.;82(1):57-64. Epub 2022 sep.. doi: 10.1136/ard-2022-222678

Damgaard AJ, Primdahl J, Esbensen BA, Latocha KM, Bremander A. Self-management support needs of patients with inflammatory arthritis and the content of self-management interventions: a scoping review. *Seminars in Arthritis and Rheumatism*. 2023 jun.;60:152203. doi: 10.1016/j.semarthrit.2023.152203

Deding U, Kaalby L, Steele R, Al-Najami I, Kobaek-Larsen M, Plantener E et al. Faecal haemoglobin concentration predicts all-cause mortality. *European Journal of Cancer*. 2023 maj;184:21-29. doi: 10.1016/j.ejca.2023.02.009

Gilcrease GW, Sciascia S, Padovan D, Sciuolo A, Cioffi M, Ricceri F et al. Health inequalities and social determinants of health: The role of syndemics in rheumatic diseases. *Autoimmunity Reviews*. 2023 jul.;22(7):103351. doi: 10.1016/j.autrev.2023.103351

Gómez Ruiz M, Espin-Basany E, Spinelli A, Cagigas Fernández C, Bollo Rodriguez J, María Enriquez Navascus J et al. Early outcomes from the Minimally Invasive Right Colectomy Anastomosis study (MIRCAST). *British Journal of Surgery*. 2023 sep. 1;110(9):1153-1160. doi: 10.1093/bjs/znad077

Johannesen TB, Munkstrup C, Edslev SM, Baig S, Nielsen S, Funk T et al. Increase in invasive group A streptococcal infections and emergence of novel, rapidly expanding sub-lineage of the virulent *Streptococcus pyogenes* M1 clone, Denmark, 2023. *Euro surveillance : bulletin Europeen sur les maladies transmissibles = European communicable disease bulletin*. 2023 jun.;28(26):1-6. doi: 10.2807/1560-7917.ES.2023.28.26.2300291

Kjær IM, Kahns S, Timm S, Andersen RF, Madsen JS, Jakobsen EH et al. Phase II trial of delta-cotrienol in neoadjuvant breast cancer with evaluation of treatment response using ctDNA. *Scientific Reports*. 2023 maj 24;13:8419. doi: 10.1038/s41598-023-35362-7

Kristensen SV, Outzen C, Grau LM, Larsen TR, Bidstrup M, Egeskjold MV et al. Can advanced edge enhancement software improve image quality to visualise tubes, catheters and wires in digital chest radiographs? *Radiography*. 2023 jan.;29(1):165-170. Epub 2022 nov. 14. doi: 10.1016/j.radi.2022.10.012

Kronborg MB, Park Frausing MHJ, Malczynski J, Riahi S, Haarbo J, Holm KF et al. Atrial pacing minimization in sinus node dysfunction and risk of incident atrial fibrillation: a randomized trial. *European Heart Journal*. 2023 okt. 21;44(40):4246-4255. doi: 10.1093/eurheartj/ehad564

Levy-Schousboe K, Marckmann P, Friemodt-Møller M, Peters CD, Kjærgaard KD, Jensen JD et al. Vitamin K supplementation and bone mineral density in dialysis: results of the double-blind, randomized, placebo-controlled RenaKvit trial. *Nephrology Dialysis Transplantation*. 2023 okt.;38(10):2131-2142. Epub 2022 dec. 2. doi: 10.1093/ndt/gfac315

Lyngholm Strand K, Krzak JM. Taking the temperature: a case of urethral polyembolokoilomania. *Scandinavian Journal of Urology*. 2023 jul. 10;58:28-29. doi: 10.2340/sju.v58.7125

Madsen CMT, Christensen JR, Bremander A, Primdahl J. Perceived challenges at work and need for professional support among people with inflammatory arthritis: a qualitative interview study. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*. 2023;30(5):640-649. Epub 2021 okt. 13. doi: 10.1080/11038128.2021.1989483

Madsen CMT, Primdahl J, Bremander A, Eggen L, Christensen JR. Developing a complex vocational rehabilitation intervention for patients with inflammatory arthritis: the WORK-ON study. *BMC Health Services Research*. 2023 dec.;23:739. doi: 10.1186/s12913-023-09780-2

Meier N, Perner A, Plovsing R, Christensen S, Poulsen LM, Brøchner AC et al. Long-term outcomes in COVID-19 patients admitted to intensive care in Denmark: A nationwide observational study. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*. 2023 okt.;67(9):1239-1248. Epub 2023 jun. 8. doi: 10.1111/aas.14290

Patabendige S. Forskellige danske udtryk – samlet af en udenlandsk læge, der arbejder i det danske sundhedsvæsen. *Ugeskrift for Læger*. 2023;185(24):2353-2358.

Bogacki P, Krzak J, Gach T, Szwed W, Szura M. Can the POLARS tool accurately predict low anterior resection syndrome in rectal cancer patients undergoing laparoscopic resection? *Archives of Medical Science*. 2023;19(2):365-370. Epub 2019 sep. 9. doi: 10.5114/aoms.2019.87760

Ramiro S, Nikiphorou E, Sepriano A, Ortolan A, Webers C, Baraliakos X et al. ASAS-EULAR recommendations for the management of axial spondyloarthritis: 2022 update. *Annals of the rheumatic diseases*. 2023 jan.;82(1):19-34. Epub 2022. doi: 10.1136/ard-2022-223296

Rasmussen EB, Thiele LS, Stengaard-Pedersen K, Hetland ML, Hørslev-Petersen K, Junker P et al. Baseline serum levels of IgA anti-cyclic citrullinated protein antibodies in early rheumatoid arthritis predict radiographic progression after 11 years of treatment: a secondary analysis of the CIMESTRA study. *Scandinavian Journal of Rheumatology*. 2023;52(5):493-497. Epub 2022 okt. 18. doi: 10.1080/03009742.2022.2127245

Søby AKH, Moos CM, Andersen AH, Ravn SL, Andersen CM, Roessler KK. Adolescents' needs for information and psychosocial support during their mother's breast cancer trajectory: A systematic review. *Psycho-Oncology*. 2023 aug.;32(8):1163-1172. Epub 2023 jun. 4. doi: 10.1002/pon.6172

Sørensen AIV, Spiliopoulos L, Bager P, Nielsen NM, Hansen JV, Koch A et al. A Danish questionnaire study of acute symptoms of SARS-CoV-2 infection by variant, vaccination status, sex and age. *Scientific Reports*. 2023 nov. 14;13:19863. doi: 10.1038/s41598-023-47273-8

Vestergaard S, Gerke O, Bay M, Madsen AR, Stilgren L, Ejersted C et al. Head-to-Head Comparison of Tc-99m-sestamibi SPECT/CT and C-11-L-Methionin PET/CT in Parathyroid Scanning Before Operation for Primary Hyperparathyroidism. *Molecular Imaging and Biology*. 2023 aug.;25(4):720-726. Epub 2023 mar. 7. doi: 10.1007/s11307-023-01808-7

Sygehus Sønderjylland
Kresten Philipsens Vej 15. 6200 Aabenraa
Tlf. 74 63 15 15
www.sygehussonderjylland.dk

www.regionsyddanmark.dk

Region Syddanmark